

Socialarvs påvirkning af unges ambitioner og faglige kompetencer

Semester projekt 2013

Jacob Sørensen, Pernille Wissing, Kenneth Kristensen & Stinna Pinstруп

Afleveringsdato: D. 19 December 2013.

Vejleder: Thomas Chandler

Syddansk universitet Esbjerg – Sociologi og kulturanalyse.

Anslag: 106065

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

"Det erklæres herved på tro og love, at undertegnede egenhændigt og selvstændigt har udformet denne rapport. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og rapporten eller væsentlige dele af den har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng."

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Litteratur studie	5
Bøger:.....	5
Artikler og undersøgelser	7
Pierre Bourdieu	9
<i>Kapitaler, habitus og felt</i>	9
Felt	10
Doxa og illusio	11
Kapitaler	11
Habitus	12
Reproduktion og symbolsk magt	13
Teorien i forhold til vores opgave.....	14
Metode	16
Videnskabsteoretiske overvejelser:.....	16
Data og dataindsamlingsmetoder	18
Databehandling.....	20
Dataanalyse strategi	20
Analyse	21
Analyse af datamateriale	21
Observationerne.....	32
Analyse af selve Observationen i 2. HHX Varde handelsgymnasium.....	33
Interview delen.....	35
Reproduktionen er intakt.....	36
Handel af faglige evner.....	41
Den komparative undersøgelse – HHX Varde.....	44
Socialt kapital i højsædet.....	44
Diskussion	50
Perspektivering	57
Konklusion	59
Litteraturliste	60
Fag-litteratur	60
Videnskabelige undersøgelser	61
Hjemmesider med teori	61
Bilag	62
Bilag 1 – spørgeskema	62
Bilag 2 – kvantitative undersøgelse	69
Bilag 3 – Interview med Jesper Kjølhede – Rektor ved IBC Kolding.....	80
Bilag 4 – lydfil beskrivelse	83

Indledning

Hvilke sammenhæng er der imellem unges uddannelsesvalg, ambitioner og vejledning i forhold til social arv?

I gennem opgaven vil vi undersøge den diversitet der er i elever som starter på de udvalgte gymnasier, IBC Kolding og Varde gymnasium og HF, og derfra forsøge at bruge teser om social arv og om hvordan vi som mennesker tager en uddannelse på baggrund af sociale, faglige og familiære forudsætninger. Vi vil undersøge termerne og aspekterne i social arv, og om det overhoved spiller ind i vores velfærdsstat i dag i forhold til uddannelsesvalg, og igennem en kvalitativ undersøgelse til udvalgte elever vil vi som gruppe bruge teori og viden til, at afgøre og besvare problemstillingen omkring social arv og uddannelse.

Der skal arbejdes ud fra hypotesen, at social arv er helt afgørende i unges valg af uddannelse. Det skal nævnes, at vi som gruppe vil arbejde ud fra en metodetriangulering hvor vi anvender kvantitativanalyse ved hjælp af spørgeskemaer, kvalitativ interviews med elever, lærer og rektor, og observationer af de felter eleverne bevæger sig i. Der vil med sikkerhed også inddrages statistik, relevante artikler og undersøgelser omkring uddannelsesvalg.

Relevansen i forhold til samfundsvidenskaben er teorier om social arv, og ikke mindst den empiri vi skal samle i gymnasieklasser der burde give en klar anvisning af om hvordan familie, venner og uddannelsessystemet påvirker unges valg, og hvordan vi som gruppe skal rette teorien ind omkring social arv og offentlig diskurs omkring uddannelse i 2013.

Der bliver en rød tråd igennem opgaven, hvor vores spørgsmål skal afkræfte eller bekræfte tesen omkring social arv i 2013.

I sammenhæng med vores anskuelse om social arv, tager vi udgangspunkt i Bourdieu og hans teori om social arv. Bourdieu har nogle helt afgørende teser omkring social arv og de mekanismer i samfundet der gør at mennesker vælger uddannelse. Både indenfor og udenfor deres normative sociale- og familiære relationer.

Litteratur studie

Som en del af opgaven har vi undersøgt en række teorier omkring social arv. Med rod fæste i Pierre Bourdieus teori om "Reproduktion", har vi taget vores to cases under lup, og arbejdet direkte ud fra teorien. I gennem projektet er der blevet brugt en del teori direkte fra Bourdieus værker. På den måde vi har valgt at stille vores litteratur studie op på, er at nævne bøger og artikler hver for sig så det er nemt for læseren at få et øjeblik.

Bøger:

1. **Klassisk og moderne samfundsteori** (Andersen 2003 & 2013), Et godt og solidt sekundær værk, som giver et godt overblik over Bourdieus teori og metode form. Den har givet en forståelse af grundbegreberne og igen har været et springbræt til hovedværket som vi har brugt (Reproduktion). Bogen har en rimelig neutral beskrivelse af teorien, og specielt kritik delen er noget som vi har kigget på. Vi har brugt to versioner af bogen 2003 & 2013, vi har ikke opdaget nogen stor ulempe ved det.
2. **Udkast til en selvanalyse udgave** (Bourdieu 2006) Først skal der citeres fra allerførste side af bogen "dette er ikke en selvbiografi" – Pierre Bourdieu. Det er netop hvad det ikke er. Det er ham selv der kigger ind af, i en lidt humoristisk og til tider filosofisk bog. Den er god til at få et helikopter perspektiv i manden bag teorierne. Den er let skrevet, med gode og fængende analyser af sig selv og hans arbejde. Bogen som sådan kunne vi ikke bruge, men som en del af vores teori del har den været et godt værktøj til at sætte sig ind i tankerne på manden bag vores teori til opgaven.
3. **Contemporary sociological theory** (Calhoun 2012) Et sekundært værk der har en god forklaring på Bourdieus teori og analyse redskaber. Ligesom "Andersen 2003 og 2013" giver bogen et fint overblik der er passende for en opgave på dette niveau. Vi har igen brugt denne bog som afsat i hovedværkerne Reproduction. Vi har brugt bogen på dansk af praktiske grunde: omkring teorien om menneskelig handel. Netop fordi bogen er på engelsk er der mulighed for at læse teorien på en anden måde. Vendingerne og forståelsen bliver sat op på en anden måde, og det har hjulpet i at udrede nogen af teorierne.

4. (Silva 2011): **Cultural analysis and Bourdieu's legacy: settling accounts and developing alternatives** Bogen er en analyse af hvordan Bourdieus teorier fungerer i forskellige uddannelses systemer (franske, amerikanske og britiske). Den er en fin kritik af hans ideer, men i det store hele er det ikke så meget vi kunne bruge i bogen, end en række understøttende teoretiske teser. Grunden til, at vi ikke kunne bruge bogen i så stort et omfang var fordi den kun laver en analyse af uddannelsessystemer der ligger fjernt fra det danske.
5. **Videnskabsteori I statskundskab, sociologi og forvaltning** (Jacobsen 2012) Bogen har været med for at beskrive den videnskabelige metode, og perspektiveringen har desuden også gjort brug af en række termer fra bogen. Den ligger i fin tråd med hvad der kræves af opgaven i forhold den videnskab teoretiske del.
6. **Problem orienteret projekt arbejde** (Olsen 2008) Vores grundbog i processen i at skrive vores projekt. Bogen er blevet brugt til at huske de regler man skal overholde i igennem hele processen.
7. **Pierre Bourdieu for begyndere** (Wilken 2006) En grundbog i Bourdieu studie. Vi har brugt en del i vores teori afsnit fra bogen, da vi havde en antagelse om at den kunne understøtte teorien fra de sekundær værker som (Andersen 2003 & 2013) og (Calhoun 2012). Bogen er, som titlen antyder, en bog med meget forklaring, og de store tråde i teorien bliver belyst. Bogen er ikke bred nok til videre opgaver, dog var den et fint supplement.
8. **Reproduktionen: bidrag til en teori om undervisningssystemet** (Bourdieu 2006 II) Bourdieus og Passerons værk handler om hvordan uddannelsessystemets struktur skaber en person som en del af en reproduktion. Bogen er vores hovedværk i opgaven og kommer med en gennemgribende analyse og kritik af hvordan et uddannelsessystem bruger symbolsk magt på to universiteter i Frankrig, så de elever der kommer igennem bliver en del af et produkt og altså en del af magteliten i samfundet. Reproduktionen er helt afgørende i vores analyse del, og med teorien bag ved bogen får Bourdieu og Passeron peget på nogle problemer for social arv, og hvordan uddannelsessystemet ikke kan bruge mennesker der ikke har den korrekte faglige baggrund. Bogen er skrevet om to

universiteter, men den giver alligevel et godt billede af hvad social arv gør for den enkelte i uddannelsessystemet.

9. **Ingen arme, ingen kager!** (Gregersen 2005) En afhandling af en 8. klasse hvor Camilla Gregersen analyserede en 8 klasse, i alt fra karakterer til socialt hierarki, og igennem bogen var der en række værktøjer som vi mente var relevante for vores studie af opgaven. Deres undersøgelse var en del mere omfatningsrigt end vores og derfor kunne vi bruge mange af de termer og erfaringer de havde haft.
10. **Omkring teorien om menneskelig handel** (Bourdieu 1994) Bourdieus hovedværk der beskriver kapitalformerne. Igennem en diskussion om hvordan agenterne i en case bliver kernen for genstandsfeltet. Bogen beskriver i store træk den grundlæggende brug af denne teori. I vores opgave har vi til dels brugt bogen som en yderligere forståelse af sekundær teori, og bogen har været med til at give en anden vinkel på sekundær teori. Bogen er meget omfangsrig, og derfor har vi ikke brugt den som hovedkilde for teorien. Noget vi afgjort burde gøre, på et senere tidspunkt i vores uddannelsesforløb.

Artikler og undersøgelser

1. (Regionsyddanmark)

Vi har brugt denne undersøgelse fra region Syddanmark til at se forskellen på de to kommuner. Her kunne man nemt se, at Kolding er en rigere og større kommune og man kunne sagtens argumentere for at de kommuner ikke var så komparative som vi først havde antaget. Men vores muligheder var de to skoler, så selvom der ikke er grundlag for en så stor lighed, fungerede det alligevel for os. En ting som man helt sikkert skal være opmærksom på et senere tidspunkt.

2. (ind.ku.dk2/12) Denne undersøgelse fra KU, har givet os et godt indblik i at der er et problem omkring den reproduktion der er i uddannelsessystemet, og undersøgelsen bruger et begreb der hedder Gymnasiefremmedhed, som en af de lærer vi interviewede også brugte. Det er et begreb som er afgørende for, at forstå uddannelsessystemets opgave i at nedbryde social arv og påvise, at ambitionerne fra familie og sociale relationer skal plejes. Undersøgelsen har været en stor hjælp, specielt når vi skulle tegne et billede af hvor vigtigt noget så simpelt som lektier kan være for at forstå elevens muligheder for gennemfører en uddannelse.

3. (uvm.dk) Statistikken omkring gymnasieuddannelser var en relevant viden for os og uvm.dk gav os et godt overblik. Vi skulle have et billede af karaktergennemsnittet, så vi kunne se hvor HHX uddannelse generelt lå i forhold til IBC Kolding og Varde Handelsgymnasium.
4. (Højmark Jensen 2005) SFI rapport om unge og deres uddannelses valg, gives der en stor analyserende forståelse af de konsekvenser der er forbundet med ikke at vælge en uddannelse, og hvordan familie har påvirket unges videre muligheder. Vi har citeret og brugt den som referenceramme for nogle af vores empiriske undersøgelser.
5. (Hutters 2013) En undersøgelse lavet af Center for ungdomsforskning. Den giver et godt overblik over en gymnasieklasse der er blevet observeret som vi har gjort, og giver en række løsningsforslag. Det er afgørende, at vide deres fokus er pige- og drengeproblemer i klasse rummet, og ikke social arv som sådan. Men de har nogle gode pointer.
6. (Dørge 2011) Artiklen "Guldklumper" har en række gode pointer omkring svage elevers arv, og hvorfor de elever som har ikke har uddannede forældre, i mindre grad kan gennemføre en uddannelse. Noget som ikke nødvendigvis hænger sammen med elevernes ambitioner. Dette er en tese der bliver bekræftet af Charlotte som er lærer på IBC Kolding. (LF 17)

Undersøgelserne giver et godt indblik på området i Danmark og ikke mindst med en mere aktuel vurdering af diverse problemstillinger på området. Bøgerne vi har benyttet har været af teoretisk karakter, og er blevet brugt igennem analysen og ikke mindst i diskussionen.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Pierre Bourdieu

Pierre Bourdieu (1930-2002) var en anerkendt fransk sociolog som er født i Denguin i Frankrig. Hans arbejde indeholdt alt fra filosofi og litteraturstudie til sociologi og antropologi. I starten af 1950'erne flyttede han til Paris for, at studere ved Ecole Normale Supérieure i Rue d'Ulm hvor han fik sin eksamen i filosofi. I 1956 var han værnepligtig i Algeriet. Efter det fik han muligheden for, at udføre antropologiske studier af Berberfolket Kabylerne og de voldsomme omstrukturingsprocesser. I starten af 1960'erne vendte han tilbage til Frankrig og fjernede sig mere og mere fra filosofien, og via antropologien kom han over til den sociologiske forskning. Han blev forskningsleder ved Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales i 1964 samtidig med, at han blev leder af det nystartede Centre de sociologie européenne. (Calhoun 2012) Senere i 1975 grundlagde han et tidsskrift og i 1981 blev han udnævnt som professor i sociologi ved Collège de France. Han fortsatte sine empiriske sociologiske undersøgelser samtidig med, at han deltog aktivt i franske og europæiske politiske debatter om blandt andet ulighed, social undertrykkelse og ny liberalisme i 1980'erne og 90'erne. (Andersen 2003 & 2013),

Kapitaler, habitus og felt.

For en bedre forståelse af Bourdieu vil vi starte med, at beskrive hans ontologiske og epistemologiske tilgange. Hans ontologiske antagelse bygger på, at der findes en virkelighed der eksisterer uafhængigt af den enkeltes bevidsthed. Bourdieu mener, at det er vigtigt at undersøge hvordan virkeligheden opfattes. Her benytter han de subjektive opfattelser som en analytisk tilgang til, at kunne forstå det sociale. (Wilken 2006) Hans opfattelse er, at der er en overensstemmelse mellem de sociale, og mentale strukturer i virkelighedens objektive opdelinger. Han ønsker at ophæve distinktionen mellem teori og empiri, og mener at disse to bør smelte sammen. (Bourdieu 2006) Han kritiserer det, at undersøgelses tilgangen havner i teori for teorien skyld eller undersøgelsen ender i metodiske overvejelser uden fokus på genstanden af undersøgelsen. (Bourdieu 1994) Det er derfor vigtigt, at man husker undersøgelsen bag, og man ikke kun gør det for at underbygge en teori, men i stedet husker at der skal ligge en problemstilling bag. I vores opgave er vores problemstilling social arvs påvirkning af uddannelsen. For at

undersøge dette bruger vi Bourdieu og hans teorier om kapital, habitus og felt. I vores undersøgelser tog vi ud og undersøgte gymnasier, og vi arbejdede hen mod at undgå den traditionelle opdeling mellem mikro- og makroplan, som Bourdieu mener er en kunstig analytisk adskillelse. Vi kigger derfor overordnet på hvordan social arv påvirker elevers ambitioner, ved hjælp af spørgeskemaer, interviews og observationer.

Felt

Bourdieu definerer felt på et analytisk plan. Det er en konstellation af objektive relationer mellem forskellige positioner. Det objektive eksisterer uafhængig af bevidstheden og viljen hos individet og dette udgør relationer mellem forskellige positioner. Personers relative mængde af kapital afgør deres position i feltet. Habitus anvendes til at sammenkoble kapital og felt.

Et felt betyder, at man kæmper mellem forskellige positioner hvor der er et sæt regler man skal følge, disse kan være mulige at ændre og behøver ikke være bevidste. Kampen består i, at man kæmper om de forskellige positioners magtforhold. Det de anvender for, at vinde er deres forskellige kapitaler, disse kan ændres over tid og alt efter hvilket felt de kæmper i.

Når en af disse positioner der kæmper i et felt er i stand til at udøve mere magt end nogle på de andre positioner forsvinder felt og der er styr på hvordan magtforholdene ligger.

Et felt kan ikke defineres på en bestemt måde da dens grænser kan ændres og forandres gennem tiden, og af de kampe der sker i feltet. Det vil sige, at feltets karakter ikke er fastlåst. Grænserne for sådan et felt stopper når påvirkningen ikke længere er der. Her skal man for, at sætte nogle nye grænser kigge mere på de empiriske undersøgelser.

Når Bourdieu ser på individet, ser han individet som en del af et felt hvor det bliver påvirket af grænserne på det felt og er konstrueret derigennem. Dette kan vi anvende i vores opgave i forhold til social arv, da man her som individ bliver påvirket af forskellige elementer omkring os og derved bliver individet dannet efter disse grænser.

For at analysere disse felter er der 3 ting der skal gøres. Først skal man undersøge feltets position i forhold til andre felter, det overordnede magtfelt vil i Danmark være staten. Derefter skal feltets

forhold beskrives, ved dette vil de symbolske magtkampe komme til syne. Man skal til sidst analysere habitus og kapital værdien.

Doxa og illusio

Et hvert felt har en specifik *doxa* altså en commonsense om hvordan tingene skal være, det vil sige normer. Der er for hver felt en slags regelsæt som er naturlige og ikke er nødvendige at blive diskuteret. Det ses dog i alle felter, at når der kommer nye til feltet udfordre de, de etablerede og forsøger at lave en omstrukturering af feltet, dette forsøger de etablerede dog at stoppe for at undgå en ændring i feltet. Disse kampe giver Bourdieus feltbegreb en hvis dynamik. (Andersen 2003 & 2013)

Illusio betyder, at man inddrager sig i spillet og glemmer at dette er et spil. *Illusio* er en vigtig bestanddel i feltet for, at opretholde feltet og gøre det konkurrencedygtig, feltets ende starter når feltet *illusio* slutter, da der så ikke er mere konkurrence i feltet, altså om spillet er værd at blive ved med at spille.

Kapitaler

Ved kapital snakkes der om en værdi eller en ressource som individet har, denne værdi af kapital påvirkes af det felt som der anvendes. Med anvendelse af sin kapital har man mulighed for, at opnå indflydelse på feltet, det vil sige magt.

Kapital eksisterer i 3 former:

- Økonomisk
- Kulturelle
- Social.

Udover disse 3 eksisterer der en fjerde kapitalform hvor de 3 ovenstående kan eksistere i, dette er den symbolske kapital. Det vil sige, at når en af de 3 overstående kapitaler får tillagt sig en symbolsk værdi giver dette en særlig kapitalform. Dette kan f.eks. være en der køber en ny computer – Apple (økonomisk) dette fremstår så som et statussymbol og ændre sig derfor til en symbolsk kapital da dette giver anerkendelse. (Calhoun 2012) Det vil sige, at det faktisk er

individernes opfattelser der tilføjer kapitalen noget ekstra, man skal dog være opmærksom på, at der er forskel fra felt til felt om dette vil fremstå som et statussymbol eller ikke.

For at forstå de 3 grundlæggende kapitaler kommer der her nogle eksempler og forklaringer. Ved økonomisk kapital forstås der penge og materielle ting, som eksemplet ovenover med computeren. Den kulturelle skal forstås lidt anderledes end der står og Bourdieu påpeger, at man skal kalde den informationskapital, denne inddeles i tre former:

- Inkorporeret
 - Man integrere sig i noget.
- Objektiviseret
 - Kan afholde sig fra sine personlige holdninger og meninger.
- Institutionaliseret.
 - Man kan lave en fast tradition.

Den kulturelle kapital kan som eksempel være hvordan man er opdraget og hvordan man har taget dette med ind i det felt man kommer ind i, dette kan både være positivt og negativt og man skal måske ændre på nogle ting for at passe ind i feltet. (Andersen 2003 & 2013)

Til sidst er der social kapital. Det er det netværk man skaber gennem sit felt. Det vil sige, de stabile relationer og "forbindelser" som eksisterer ved hjælp af den enkeltes eller gruppens rådighed. Dette kan f.eks være et barn med en ressource stærk familie der kan hjælpe personen og skabe forbindelser alt efter hvor man ønsker at være.

Det vil sige, at den samlede kapital og magt der kan ændres ved hjælp af et netværk.

Man skal være opmærksom på, at kapitaler kan forekomme i mange forskellige former når man undersøger felter. Derfor vil der være store forskelle på den kapital man undersøger alt efter hvilket samfund og felt man undersøger.

Habitus

For at definere habitus kan man beskrive den som et system af skemaer der er til for opfattelsen af tanker og handlinger. Dette strukturer og er struktureret af de forskellige holdninger der dannes ved historie. Det vil sige at habitus er en "genstand" der arbejder indefra og består af de eksterne strukturer. (Bourdieu 1994)

Selve begrebet habitus betyder altså værdier, normer, kulturelle vaner og holdninger som individet og flere individer former sig efter. Menneskers handling, holdninger og valg påvirkes altså af habitus. For at forklare hvorfor individet kan være fornuftig uden, at have lige så meget rationalitet bruges habitus. (Wilken 2006) Grunden til at individet kan være på denne måde er at de handler efter deres felts krav og normer. Dette sker da feltet strukturerer habitus, og habitus bidrager til at konstituere feltet, så det danner sig en verden med mening og værdier. (Andersen 2003 & 2013)

Når man anvender habitus skal man huske, at man ikke kigger på individet selvom det godt kunne virke sådan, men i stedet har fokuseret på feltet. Dette gøres da Bourdieu mener, at individet er socialt struktureret, altså at personens opdragelse og uddannelse påvirker til hvordan personen er i dag.

Reproduktion og symbolsk magt

Når Bourdieu snakker om reproduktion menes der en investering i den sociale orden. Det vil sige, at i nutidens verden hvis man kommer fra en familie med en stærk kulturel kapital der har ressourcer til, at investerer i deres børn i forhold til værdier og normer, har de større chance for at gennemføre en uddannelse. Skolen laver så denne reproduktion ved, at investere i den ressource stærke elev i stedet for den svage. Dette betyder, at skolen laver en reproduktion af den sociale orden. Vi skal dog være opmærksomme på at Bourdieu har beskrevet dette ud fra en fransk skole og ud af et universitet, og det er anderledes end det danske. (Bourdieu 2006 II) Under begrebet Reproduktion er der følgende underbegreber:

- Homogent
 - Når et system er homogent arbejder det sammen med deres agenter om et fælles mål, i uddannelsessystemet tales der om en reproduktion, og her arbejder skoleautoriteten imod en styrkelse af de stærke elever.
- Ortodoks
 - En fastholdelse af elementer i et system, altså hvor en skoleautoritet holder fast i f.eks. at give karakterer og give lektier for.
- Pædagogisk handling
 - Værktøjer agenter får i et skole system.

- F.eks. afleveringer og karakterer.
- Pædagogisk legitimitet
 - Lærernes i skoles legitimitet via de værktøjer som de kan bruge.
 - F.eks. at de kan give karakterer så eleverne kan komme videre på en uddannelse.
- Indpodning
 - Den teknik som agenter bruger på at påvirke et genstandsfelt.
 - F.eks. at de hjælper elever med lektier og danner en kultur omkring lektie læsning.
- Skoleautoritet
 - Det system der holder elever i strukturen omkring skole.
- Uddannelsessystemet
 - Et system der sørger for en reproduktion forbliver, og at stærke elever bliver tilgodeset.
- Agenter
 - Rektorer, vejledere og undervisere.

Den symbolske magt anvendes til en kollektiv fornægtelse af realiteternes verden. Det vil sige, at de samfundsmæssige hierarkier bliver forklædt og opfattes naturlige for alle.

(Andersen 2013 s. 371).

Teorien i forhold til vores opgave

For at kunne anvende teorien i vores opgave skal vi kigge på hvordan Bourdieus kapitalbegreber kan bruges i forhold til uddannelsesverdenen. (Bourdieu 2006 II)

Når vi kigger på kulturel kapital indenfor uddannelse handler det blandt andet om individets uddannelses niveau og sprog. Det vil sige, at hvis man bruger samme sprog, begreber og faglige udtryk i hjemmet som i skolen er det nemmere for individet. Det er også vigtigt at individet hjemme fra har en generel viden om verdenen osv.

Ved social kapital handler den meget om opdragelsen man har fået med hjemmefra. Det vil sige de normer og værdier man har med sig. Udover dette handler det også om de sociale relationer man har, det er vigtigt med et stærkt netværk hvor man lettere kan få hjælp og dermed støtte op om en hvis man har en mangel på økonomisk eller kulturel kapital.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Den økonomiske kapital drejer sig meget om den økonomiske situation, altså hvad familien ejer og har. Den sociale kapital kan derfor blive påvirket af den økonomiske kapital da det kan påvirke ens netværk.

Metode

Videnskabsteoretiske overvejelser:

Inden vi startede på vores videnskabsteoretiske overvejelser valgte vi, at lægge os fast på Bourdieu som vores primærteoretiker. Dette har vi valgt, fordi vi i vores metode og analyse skal være loyalt refererende overfor vores teoretiker. I forhold til Bourdieu sagde han selv, at han er konstruktivist og strukturalist (Klassisk og moderne samfundsteori).

I forhold til konstruktivisme kan man forklare dette som, at der ikke er nogen direkte og uformidlet måde til at forstå virkeligheden. Men at mennesker i interaktionen mellem hinanden, skaber deres egen viden om verden og det sociale. Dette betyder, at vi i vores søgen på viden, og i vores studier, har været meget kritiske og stillet spørgsmål overfor det der opfattes som sikker viden og sandheder. Derudover har vi opfattet sociale fænomener som samfundsskabte og med udspring i menneskelig interaktion(denstoredanske.dk). Strukturalisme skal således ses som, at samfundet er som et system eller en struktur, med regler der begrænser eller muliggøre aktørernes handlemuligheder(Jacobsen 2012).

Vi har selvfølgelig gennem hele forløbet, været opmærksomme på de fordele og ulemper der er i, at bruge konstruktivismen og strukturalismen som videnskabsteoretisk ståsted. F.eks. er der fordele i måden, at sætte spørgsmålstegn ved såkaldte sandheder, da dette giver en mere gennearbejdet analyse. Der er også fordele ved at arbejde ud fra sine egne observationer, da dette giver en meget kvalitativ analyse og dermed kan ramme en konkret problemstilling mere nøjagtigt i de enkelte cases(Harboe 2010). En ulempe ved Bourdieus fremgangsmåde kan være forholdet til objektivitet kontra subjektivitet, da man i en kvalitativ undersøgelse som vores, har svært ved at være 100 % objektiv og ikke lade sig styre af f.eks. sine fordomme, sine holdninger, sine egne erfaringer og livshistorie samt andre forhold til emnet. Til dette punkt siger Bourdieu: "for at være objektiv skal forskerne gøre deres egen baggrund og tilgang til analyseobjektet bevidst for at kunne frigøre sig fra normer, holdninger og fordomme der er indlejret i alle mennesker"(teorier.dk). Vi har derfor været opmærksomme på disse fordele og ulemper for, at kunne få en så troværdig og gennearbejdet analyse som muligt. I forhold til objektivitets begrebet skal det siges, at vi i gruppen er fire medlemmer med fire forskellige sociale arve og fire

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

forskellige habitus, dette giver os en god base for, at kunne diskutere diverse analyse resultater, normer, holdninger og fordomme og da vi alle 4 har forskellige tilgange til analyseobjekterne, vil dette også give en mere objektiv analyse.

I vores litteraturstudie og vores generelle undersøgelse, har vi derfor været meget kritiske, og sat spørgsmålstejn ved det der betegnes som sandheder og sikker viden, og i højere grad fokuseret på de menneskelige interaktioner, vores kvalitative undersøgelser og observationer, som dog stadig er blevet bakket op af generelle teser omkring social arv, og andre relevante studier. Vi valgte derfor, at lave et forløb, hvor vi ud fra en blanding af Bourdieus egne teser om social arv, og generelle lovmæssigheder om social arv, undersøgte hvorledes disse teser og teoretiske lovmæssigheder, stemmer overens med vores egen kvantitative spørgeundersøgelse blandt studerende på en ungdomsuddannelse. Desuden har vi ud fra den kvantitative spørgeundersøgelse, udvalgt interessante individer/klasser til en mere dybdegående og kvalitativ spørgeundersøgelse, som vil fungere som den mest værdifulde og vigtigste del af vores analyse(Harboe 2010). Grunden til, at netop denne del er meget værdifuld og yderst vigtig for vores analyse er netop, at vi har været loyalt referende overfor Bourdieu, og derved ser analysen med konstruktivistiske og strukturalistiske briller.

På baggrund af det overstående om, at være loyalt referende besluttede vi os også for, at gå endnu mere i dybden med vores kvalitative undersøgelse. I form af, at observere individer/klasserne i undervisningen, for på den måde, at udnytte vores egne observationer/erfaringer til, at underbygge vores kvantitative undersøgelse, samt finde frem til vores egne sandheder vedrørende social arv og uddannelse(Harboe 2010).

Efter hele processens gennemgang, har vi sammenlignet vores kvalitative data og observationer. Med vores kvantitative data og er dermed nået frem til et analyse resultat, som vi har brugt op imod de allerede kendte teser og almene sandheder om social arv, samt Bourdieus egne teser om social arv. På den måde er vi videnskabsteoretisk kommet frem til en konklusion, som gav en god anledning til en diskussion af de fremkomne resultater.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Data og dataindsamlingsmetoder

Vi har i denne case valgt, at bruge en metodetriangulering da vi følte, at ved både at lave en kvantitativ undersøgelse, en kvalitativ undersøgelse og en observationsundersøgelse, ville opnå en meget grundig analyse, samt få en kvalificeret indsigt i de felter vi ønskede at undersøge. Vi har brugt metode trianguleringen, fordi den giver en god metode til, at afdække vores problemstilling og samtidig belyse andre relevante problemstillinger (analysedanmark.dk).

I vores case undersøgelse har vi valgt, at lave en kvantitativ spørgeskema undersøgelse, hvor vi har spurgt gymnasieelever fra alle 3 årgange om spørgsmål vedrørende ambitioner og social arv. Denne kvantitative spørgeskema undersøgelse (se bilag 1), har vi lavet på elever der går på gymnasierne i Kolding og Varde. Denne undersøgelse er lavet i henhold til det videre casestudie og samtidig for at give et sammenligningsgrundlag, med både andre undersøgelser på social arv og vores egen kvalitative undersøgelse.

Vi har under hele projektforsløbet haft IBC Kolding som en stærk samarbejdspartner. IBC startede i 1888 som Kolding købmandsskole. IBC Kolding er i dag en fusion mellem Kolding købmandsskole, Aabenraa business college og Middelfart handelsskole og er i dag en af de største handelsskoler i Danmark (Ibc.dk). Vi har valgt at arbejde med HHX afdelingen på IBC Kolding til vores kvantitative analyse og har derefter lagt os fast på at bruge en 2års marketing og innovations klasse som primær case i vores kvalitative undersøgelse og observationsdel på IBC Kolding. IBC Kolding mener vi har været en god case da det er en meget unik skole med mange forskellige studieretninger og dermed mange forskellige typer af elever, som i deres væremåde har meget forskellige kapitaler og desuden befinder sig i forskellige felter ud fra deres studieretninger. IBC Kolding er desuden en spændende case, da skolen er meget moderne og fokusere på udvikling, oplevelser, internationale forbindelser, og et godt socialt miljø (Ibc.dk), og derfor har vi brugt IBC Kolding som vores hovedcase. Vi har desuden haft Varde gymnasium og HF som vores sekundære case. Varde gymnasium og HF blev oprettet i 1968 (varde-gym.dk), og er et mere traditionelt gymnasium. Vi har brugt Varde gymnasium og HF som en god sekundær case, men også som et supplement til vores primær case, desuden giver de 2 cases os muligheden for, at se om bestemte tendenser er

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

ens på de 2 skoler, altså et sammenligningsgrundlag. På Varde gymnasium og HF har vi ligeledes udleveret spørgeskemaer til den kvantitative undersøgelse, og har derefter udvalgt en 2års HHX klasse fra økonomi linjen, som vi har lavet kvalitative interviews med og observeret i deres felt. Vi har derfor haft en arbejdstilgang der er forløbet som følger; vi har lavet et ekspert interview med rektor på IBC Kolding Jesper Kølhedede for, at få hans indblik i hvordan ambitioner og social arv kan sammenkobles og især hvordan han ser sammenkoblingen på IBC Kolding(Innovationsguiden.dk). Derefter har vi analyseret de data vi har fået i vores kvantitative undersøgelser på Varde gymnasium og HF og på IBC Kolding for på den baggrund, at udvælge de mest relevante klasser/individer, til den mere dybdegående kvalitative undersøgelse, som er foretaget ved personlige interviews med udvalgte elever og lærere.

Til slut har vi selv lavet vores egne feltobservationer i de mest relevante klasser, hvor vi har deltaget i undervisningstimer (dog som ikke deltagende observatører, da vi ikke selv deltog i undervisningen, men med en passiv observation da vi ikke ønskede, at påvirke de sociale strukturer (Harboe 2010) for, at se om eleverne i klasserne agere og viser de ambitioner, som de selv har beskrevet i deres spørgeskema undersøgelser, og i de personlige interviews, samt se hvordan eleverne fungerer i deres respektive felter, for på denne måde, at sikre den kvalitative undersøgelse stemmer overens med det reelle ambitionsniveau og samtidig få et større kendskab til feltet. Netop kendskab til sit felt beskriver Bourdieu som en meget vigtig del af en analyse (Andersen 2012), derfor er det også vigtigt, at forklare at alle gruppens medlemmer selv har gået på gymnasium og at 2 af gruppens medlemmer, selv har gået på IBC Kolding derved har vi alle haft et stort forhånds kendskab til feltet samtidig med, at observationer har skabt en yderligere forståelse for feltet og har givet os nyt kendskab til de felter som de observerede klasser selv befinder sig i.

Dette forløb i vores case studie gør, at vi får en meget gennemarbejdet analyse og en meget gennemarbejdet og sikret undersøgelse af sammenhængen mellem de unges sociale arv og deres ambitioner på IBC Kolding(Harboe 2010). Desuden har forløbet i sidste ende givet os et godt udgangspunkt til, at reflekter på de generelle teser om social arv.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Databehandling

I den kvantitative spørgeskema undersøgelse, har vi indsamlet de data vi har fået ind fra de forskellige gymnasier og indsat dem i Excel, for på den måde at kunne opdele resultaterne i statistikker for hvert gymnasium, og endda inddele disse i de enkelte klasser, derefter har vi kunne finde frem til de mest relevante statistikker, og på denne måde har vi udvalgt de klasser og individer, hvor sammenhængen mellem social arv og ambitioner er størst. Den kvantitative spørgeskema undersøgelse, har dermed fungeret på en måde, så vi har kunne gøre vores forskningsfelt målbart og overskueligt(Denstoredanske.dk) .

De kvalitative undersøgelser er blevet lavet ved hjælp af lydoptagelser, og derefter er disse blevet gennemarbejdet og benyttet i sammenhæng med selve analysen. I selve observationsdelen af den kvalitative undersøgelse, har vi noteret os de iagttagede observationer og benyttet disse i vores videre analyse og konklusion.

Dataanalyse strategi

I de udarbejdede data, kan vi se nogle klare sammenhænge mellem social arv og ambitioner, disse sammenhænge kan vi koble på Bourdieus teorier omkring kapital, habitus og felt og generelt social arv. På denne måde kan vi se, hvordan vores eget datamateriale stemmer overens med Bourdieus teser om social arv, og omvendt kan vi også bruge Bourdieus teorier om kapital, habitus og felt til at belyse vores resultater og konklusioner i vores undersøgelser. Alle disse data har givet os en masse delkonklusioner og disse kan vi derefter vurdere og analysere på og bruge i vores analyse, for til sidst, at nå frem til en samlet konklusion. Når vi desuden arbejder med Bourdieus teorier, skal det siges, at vi i denne opgave arbejder med teorierne ud fra et uddannelsessynspunkt og dermed bruger teorien i dets relevante felt.

Analyse

Analyse af datamateriale

Metoden som Bourdieu bruger er; at han analyserer empirien, og derfra vurderer genstandsfeltet. Det er vigtigt at vi prøver det samme. Derfor analyserer vi med Bourdieus teoretiske optik, og finder de elementer i vores empiri der underbygger teorien, og ikke mindst kan påvise at der er en sammenhæng i mellem ambitioner og social arv. Det er derfor vigtigt, at den data vi har indsamlet understøtter en bred empiri, og det enkelte genstandsfelt bliver belyst i en triangulering imellem observationer, interviews og denne data. Det er ligeledes denne data der ligger til grund for vores interview og observation. Igennem analyse af spørgeskemaerne fandt vi frem til de udvalgte klasser, og herfra arbejdede vi videre. Som en del af undersøgelsen har vi som sagt brugt ekspert interviews til at belyse elementer i de to klasser som hverken elever (interviews) eller observationer kunne svare præcis nok på.

For at forstå Bourdieus teori omkring individets position i samfundet er det meget vigtigt, at forstå hvordan man analyserer det samfund individet bevæger sig rundt i. Det vil sige, at vi som mennesker agerer anderledes i forskellige dele af samfundet, det er det som Bourdieu kalder genstandsfelter.

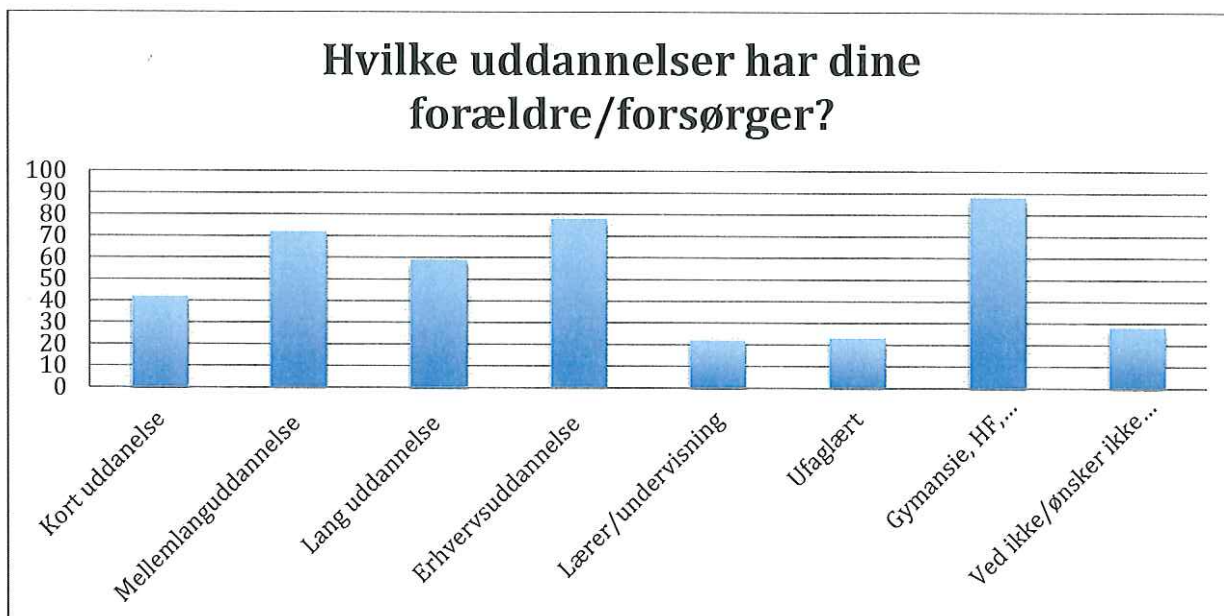
Et felt er også et socialt mikrokosmos, altså et lille system hvor et eller flere mennesker er aktører, denne opgave har øje på uddannelsessystemet, og hvordan unge på handelsskoler i Kolding og Varde fungerer (Andersen 2013), og hvordan de undersøgelser vi har lavet er en understregning af Bourdieus teori. Der er en klar parallel imellem vores spørgsmål til de adspurgte 339 elever til Bourdieus teorier. Igennem vores observation af klasserne (se forinden), kan vi forstå hvad genstandsfeltet indeholder, og ikke mindst hvilke slags kapitaler der står bag ved de handlinger de forskellige elever har.

"Hvor tidligere undersøgelser har påvist en sammenhæng mellem unges uddannelse og bl.a. forældrenes uddannelse og indkomst, så viser denne undersøgelse, at adfærd og kommunikation har en selvstændig betydning for, om de unge får en uddannelse efter grundskolen. Det viser sig, at de unge, der som 15-årige boede i familier, hvor der bl.a. blev diskuteret politiske og sociale emner

og i det hele taget blev talt med den unge fx om skolen, i større udstrækning end andre har fået gennemført en uddannelse". – (Højmark 2005s. 10)

Ved observationerne er der også tråde til kapitalformerne i de undersøgelser der er lavet. Hvis man ser på den sociale kapital for eleverne i undersøgelserne er det tydeligt, at mange af de som går på handelsskolen har forældre der også har en uddannelse. Der er 88 af de adspurgte der har forældre der har taget en gymnasialuddannelse, så der er allerede en kultur på eleven der giver dem styrke i valget af en ungdomsuddannelse. Derfra er der så yderligere 153 forældre der har en længere eller kortere videregående uddannelse. Der igen underbygger den kulturelle kapitalers vigtighed i forhold til uddannelse i Danmark. Hele kulturen omkring uddannelse på handelsskolerne er en del af den kapital som eleverne har med hjemmefra (Calhoun 2012). De kan se hvordan deres egne forældre har klaret sig, eller de har forældre der har præget dem på den ene eller anden måde via direkte eller indirekte påvirkning.

De specifikke traditioner omkring uddannelse er en af det moderne samfunds mest strukturelle systemer (Bourdieu 2006 II). Der er en rejse fra børnehaven til universitetet, og en kultur der skal overholdes. Der er kulturelle reproduktioner som gengives igennem hver eneste generation, og uddannelsens institutionelle selvreproduktions vigtighed (Bourdieu 2006 II).

Vores undersøgelse af forsørgerens uddannelse ligger i fin tråd med den generelle forskning på området som det ses fornedet, giver tabellen et godt indblik i hvordan hjemmets uddannelsesniveau påvirker børnenes uddannelses valg og i sidste ende ambitioner.

abel 9.1: Andel af de 25-årige pr. 1.10.2006, der ikke har gennemført eller er i gang med ungdomsuddannelse, fordelt på køn og forældrenes højst fuldførte uddannelse.

Kilde: Olsen (2008)

Forældres uddannelse	25-årige mænd	25-årige kvinder
Ingen uddannelse efter folkeskole	42%	33%
Faglig uddannelse	23%	15%
Gymnasieuddannelse eller KVVU	19%	12%
MVVU eller bachelor	13%	9%
LVU og forskeruddannede	9%	5%

SKRIV NOTE

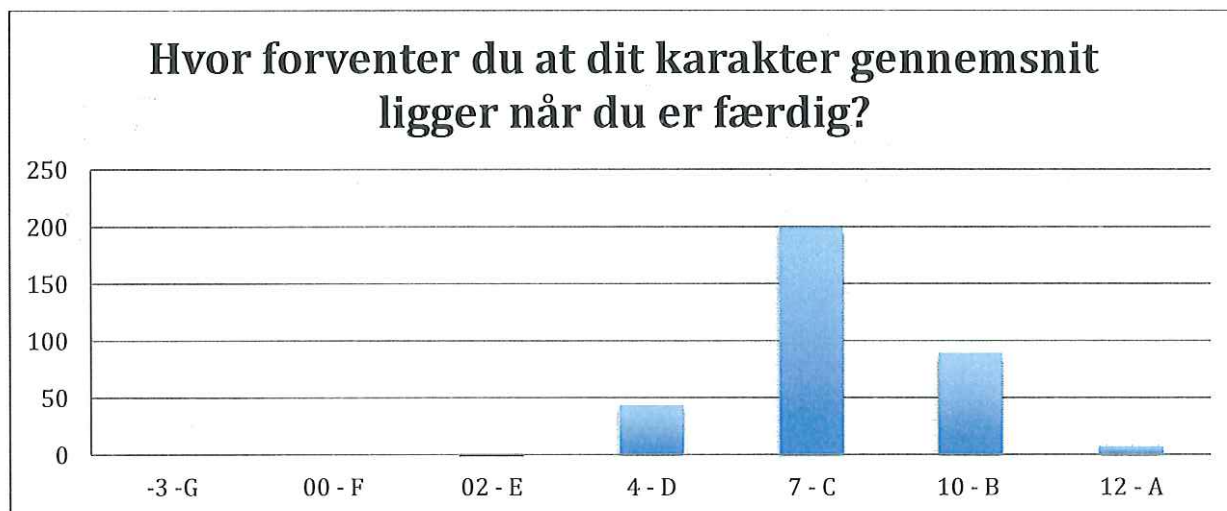
Tabel 9.2: Andel af de 25-årige pr. 1.10.2006, der ikke har gennemført eller er i gang med en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, fordelt på køn og forældrenes højst fuldførte uddannelse.

Kilde: Olsen (2008)

Forældres uddannelse	25-årige mænd	25-årige kvinder
Ingen uddannelse efter folkeskole	87%	75%
Faglig uddannelse	76%	56%
Gymnasieuddannelse eller KVVU	66%	46%
MVVU eller bachelor	49%	32%
LVU og forskeruddannede	30%	18%

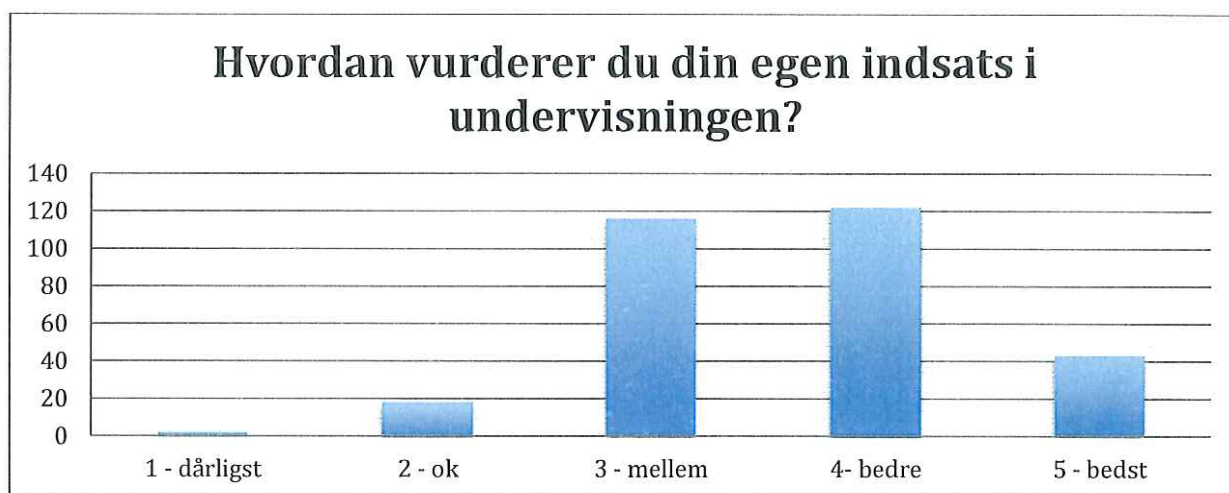
(...)”for realisering af dets funktion som reprodukt af en kulturel arbitraritet, som det ikke selv producerer (kulturel reproduktion), og hvis reproduktion bidrager til at reproducere forholdene mellem grupperne eller klasserne (social reproduktion)”. (Bourdieu 2006 II s.77)

Hele uddannelsessystemet er udstyret med en række funktioner, der holder strukturen sammen. De holder det homogent og ortodoks som en del af indpodningen. Det skal understreges, at den manglende fleksibilitet i den kultur gør strukturen stærk altså f.eks. hvad elever forventer i karakter i forhold til deres indsats, vores undersøgelse kan påvise netop denne tendens. Her kan man se at eleverne primært forventer, at de ligger middel eller over middel i deres forventninger, en forventninger der fint stemmer overens med års gennemsnittet på 7.7 for HHX uddannelse på landsplan i 2012 (uvm.dk).

Samtidig kan man se at elevernes egen indsats i undervisning giver denne ambition liv. En ambition som Bourdieu vil forklare med en symbolsk kapital i form af anerkendelse i klassen, eller den karakter man skal bruge til at komme videre på en uddannelse. En symbolsk kapital som eleven bruger i sin habitus til, at få anerkendelse fra undervisere og i nogen grad fra de medstuderende. Der er ligeledes en ide om, at den sociale kapital er på spil når man snakker om karakterer. Det er afgørende for mange elever, at de kan komme videre og søge ind på den uddannelse de ønsker. Derfor er det afgørende hvilke karakter de får som årskarakter, dermed kan

en social kapital spille ind. Her er det vigtigt for undervisere og skoleautoriteter, at de kan guide og forstå elevens behov for, at bryde en social ulighed og give eleven den bedst mulige fordel til at nå deres mål. Eleverne i vores undersøgelse har svaret på deres egne ambitioner i forhold til karakterer (foroven) og deres egen indsats i skolen. Der er en fin balance imellem disse to undersøgelser. De ligger begge over middel, og derfor er strukturen og den tillid der er til uddannelsessystemet kommet til rette. Altså at eleverne indgår i en struktur hvor de anerkender, at de skal yde og derfra får belønning som fortjent. Altså er indpodningen af uddannelsessystemet blevet homogeniseret. (Bourdieu II)

Som det ses nedenfor er der en sammenligning imellem dem som forventer en karakter på 7 eller mere (298 adspurgte), og dem som anser sig selv som at yde middel eller opefter er der 281 elever. Det giver en god indikation af, at eleverne følger normen, og derfor anerkender at deres egen indsats giver et afkast. Altså en kulturel kapital for dem som vil yde, og de får den karakter de fortjener.

Bourdieu beskriver mekanismer i uddannelsessystemet. Han bruger bl.a. begrebet pædagogisk handling, en mekanisme der giver en mulighed for, at systemet kan forme sig selv uden om et spørgsmål der konstant stilles indefra, nemlig om uddannelsessystemet har et pædagogisk legitimitet.

"Eftersom ethvert uddannelsessystem udtrykkeligt stiller spørgsmålet om sin legitimitet, for så vidt som det fremstiller sig selv som en i egentlig forstand pædagogisk institution ved at konstituere en pædagogisk handling som sådan". (Bourdieu II s. 85)

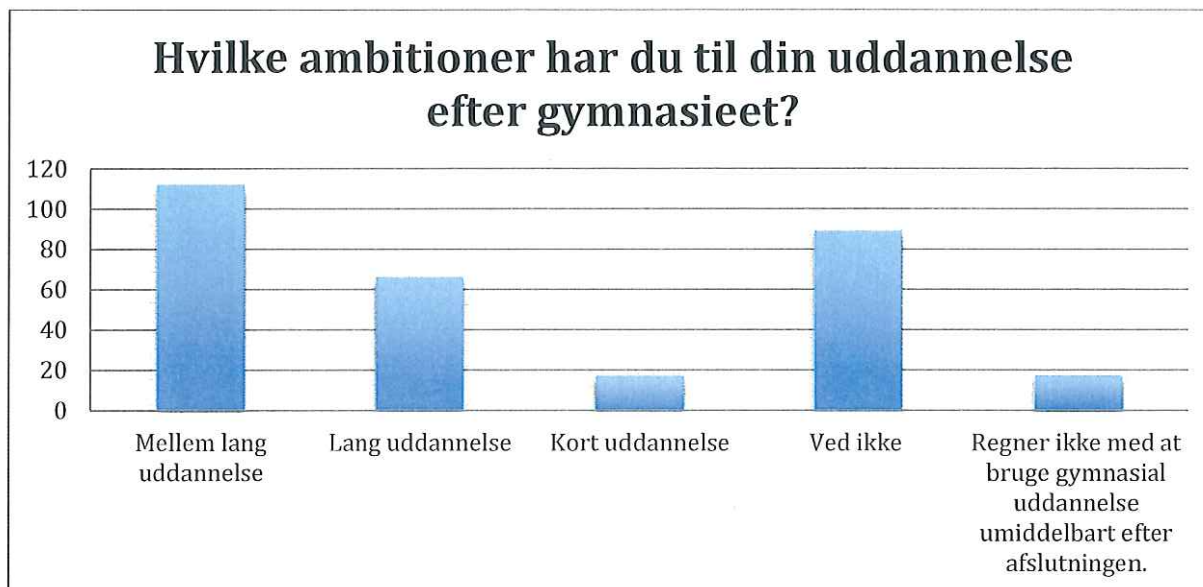
Ifølge Center for ungdomsforskning har drenge og piger på gymnasier følgende perspektiver omkring fremtiden: For flere drenge er drømmejobbet især forbundet med høj løn og selvbestemmelse. Flere drenge og piger overvejer desuden at starte egen virksomhed. For piger i gymnasiet er det vigtigste at få et spændende job. (Hutters 2013 s 167).

Dette kan udvides til, at stille skoler i Danmark til ansvar overfor elevernes evner og ikke mindst deres ambitioner. Den pædagogiske handling for uddannelsesstedet for f.eks. IBC Kolding giver en åbenhed for eleverne i deres evner og ambitioner. Det ses i vores undersøgelse, at der er en generel tilfredshed med uddannelsens forløb og opbygning. Derfor påviser vores undersøgelse af de to skoler, at den pædagogiske handling i at fastbinde eleverne i strukturen har virket, og med det kan de blive videresendt i uddannelsessystemet. (Bourdieu 2006 II)

En banal analyse af de adspurgte kommer til kende i dette spørgsmål:

På trods af dens banalitet har strukturen fungeret, kun 23 af de 339 adspurgte er decideret utilfredse, og igennem en videre analyse af vores undersøgelse kan man se, at ambitionerne for de adspurgte ligeledes har lagt sig op af deres familiære relationer.

For at sammenligne denne del af undersøgelsen med hvor de skulle svare på hvilke uddannelse deres forældre havde, kan man se at deres ambitioner har steget en smule. Der er en stor portion der ikke aner hvad de vil efter HHX, men dette er en anden del af analysen hvor man kan forsøge, at forstå den manglende viden eller manglende ambition hos eleverne. IBC Kolding og Varde gymnasium og HF har således ramt et udmærket niveau i forhold til hvad der forventes af uddannelsen.

De følgende kapitalformernes forskellige værdi forstås som følgende; der er en social kapital der spiller ind i forhold til hvad der forventes af eleven, og elevens forståelse af den praktiske udførelse af skolearbejdet i det hele taget. Den kulturelle forståelse af et samspil imellem elev og

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

skole skal belyses af elevens kulturelle kapital som beskrevet foroven er elevernes ydeevne i god forbindelse med deres egne forventninger. (Gregersen 2005)

Feltet som eleverne bevæger sig i er præget af social kapital, og igennem vores undersøgelse kan man se de poler der er på handelsskolen. I spørgsmålet om hvorvidt eleven føler sig tryk i klassen har kun 10 svaret, at de ikke føler sig trygge i et eller andet omfang. Dermed har den pædagogiske handling fungeret som den skal, og den sociale kapital som habitus der skal bruges i uddannelsens genstandsfelt bliver opretholdt. (Se bilag 2)

Der er 176 af de adspurgte der gerne vil forfølge en længere videregående uddannelse, og da tallet foroven i undersøgelsen, hvor de skulle svare på hvilke uddannelse deres forældre havde, viser at 174 af deres forældre havde en længere uddannelse. Oveni det er der 88 forældre der har taget en gymnasialuddannelse og ikke har benyttet den til noget, der er 89 der ikke ved hvad de vil bruge uddannelsen til efterfølgende, plus de 17 der anerkender de ikke umiddelbart vil bruge uddannelsen til at læse videre. Den kulturelle kapital er intakt, og med den en anerkendelse af at den symbolske kapital også spiller ind her. Den kulturelle og sociale kapital bruges i en jagt på en økonomisk kapital og en symbolsk kapital. (Silva 2011) Den sociale kapital eleverne bringer ind i et klasse rum vises i undersøgelsen omkring sociale relationer. Det felt som eleverne bevæger sig i er påvirket af deres sociale kapital. En mekanisme der gør det muligt for dem, at finde et hierarki i en klasse, dette er ubevist og er ikke til hjulpet, men som en del af agenternes(elevernes) habitus der er en meget vigtig del for at fungere i samspil med andre agenter. (Calhoun 2012)

"Social space is constructed in such a way that agents or groups are distributed in it according to their position in statistical distributions based on the two principles of differentiation which in the most advanced societies such as United States, Japan or France are undoubtedly the most efficient: economic capital and cultural capital". (Calhoun 2012 s.339)

Den sociale konstruktion som Bourdieu beskriver foroven, igennem en analyse af vores undersøgelse beskriver eleverne i to sammenhænge, deres forhold til hinanden og det som de forventer igennem en social kapital. Den støtte de får fra medstuderende er et godt billede af sammenholdet, og at den sociale kapital er i virke i uddannelsesfeltet. Opdragelsen igennem den kulturelle kapital giver en forbindelse til hvordan agenterne agere i et felt, og hvordan den sociale

kapital formes. Den anerkendelse eleverne får igennem deres støtte og forståelse af hinanden kan grundlæggende ses som en symbolsk kapital. Derfor er det sociale felt som de bevæger sig i formet af både social, symbolsk og ikke mindst kulturel kapital. (Calhoun 2012) Uanfægtet af hvordan teorien skabes i vores undersøgelse er det tydeligt, at der er et sammenhold der måske kan forklares i den etniske sammensætning (hovedsagelig dansk)(Se bilag 2) og langt de fleste forældre til eleverne har uddannelser i en eller anden form, dermed at sige "lige børn leger bedst".

Som det kan ses foroven viser det, at vores undersøgelse giver et positivt billede af sammenholdet i diverse klasser der har deltaget i vores undersøgelse. Dette afspejler meget godt den tese omkring at den sociale kapital er intakt. Kun 17 elever i undersøgelsen har i en eller anden grad vist utilfredshed med det habitus de er en del af i genstandsfeltet. Derfor virker uddannelsessystemets struktur som det skal. De pædagogiske handlinger som systemet har formet har givet underviserer den rette mulighed for indpodning for agenterne (eleverne).

"Actors occupy positions in social space relative to one another. Such positions may be defined by occupation, education or proximity of power.(...) people stake their claims to social status on them and therefore use them to understand their place in the world. Positions are maintained and signaled to others through a process of position-taking.(...) the French term prises de position". - (Calhoun 2012 s. 328)

Det som Bourdieus tese om habitus forklarer, er hvordan vi som agenter agerer i et genstandsfelt og evnen til, at bevæge sig rundt i det genstandsfelt er afgjort af individets kulturelle, sociale, økonomiske og altså den symbolske kapital. Specielt den økonomiske kapital er svær, at finde i det

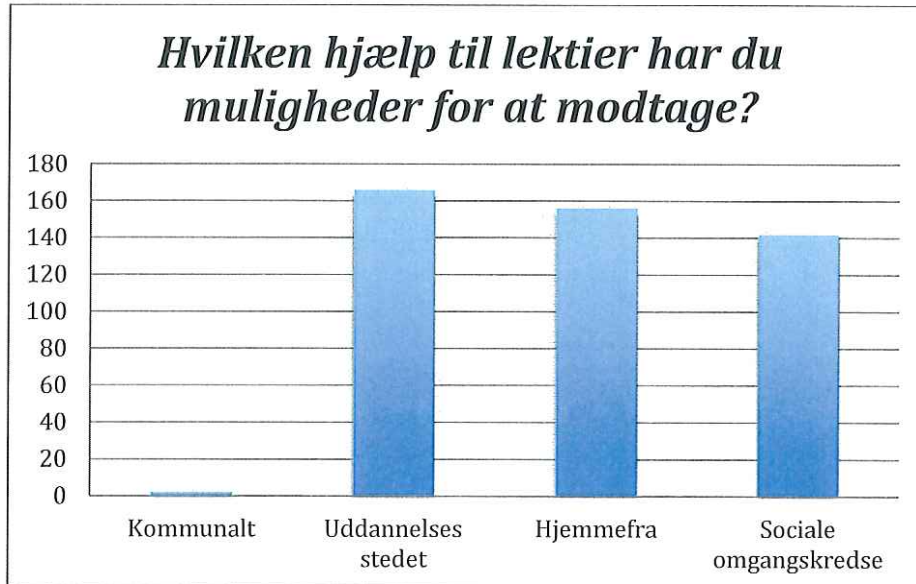
genstandsfelt vores undersøgelse er en del af. Men der er ingen tvivl om at både bil, smart bærbar computer eller dyrt tøj giver nogle fordele i et genstandsfelt som f.eks. de gymnasieklasser vi har undersøgt. (Andersen 2013)

Dog bliver det hurtigt en symbolsk kapital form, der dermed sluttet ind i den sociale kapital grundvold. Vores undersøgelser mangler en decideret forståelse af den økonomiske kapital. Men den egentlig sociale arv og undersøgelsens grundtese er hvordan ambitioner fra familie, venner og andet kan skabe en kapital form. Som en del af interviewene forneden bliver det belyst om eleverne kan mærke en økonomisk kapital i deres dagligdag, ligeledes vil vores observationer i de 2 klasser også kunne give os et præg om i hvor stor en grad penge kan hjælpe den enkelte elev eller modsat skabe en negativ kapital for den enkelte, hvis f.eks. der er en *snobbethed* fra den elev med et stort økonomisk overskud, eller om der er en elev der tydeligt bliver udfordret grundet dennes manglende penge(økonomisk kapital).

Der er helt sikkert nogle brudflader som skal analyseres i vores undersøgelse. Det ses for det første at der er en generel dovenhed angående lektier, det anspore at den sværhedsgrad som eleverne finder passende egentlig ikke udfordre dem, derved kan en kulturel kapital omkring lektier være i spil. Det er tydeligt i vores undersøgelse, at der er en uoverensstemmelse imellem elevernes indsats i undervisningen og deres tidsforbrug på lektier. Foroven viste vores undersøgelse et over middel engagement, mens undersøgelsen herunder viser at eleverne kun bruger ca. 1 time og 20 minutter i gennemsnit på lektier om dagen, altså omkring ca. 1/6 af hvad de bruger om dagen i skolen (hvis en skoledag har 7 timers undervisning) hvis den kulturelle kapital for disse elever skulle matche den udfordring de føler i undervisningen, kunne begge parameter sættes op, altså et krav til eleverne omkring lektier (altså udfordre deres kulturelle kapital i forhold til lektier), og derved højne statussen omkring uddannelse altså den symbolske kapital der omkredses af en uddannelse. De adspurgte i vores undersøgelse ligger ca. på linje med en undersøgelse fortaget af Københavns universitet på Nakskov gymnasium (ind.ku.dk). Eleverne på Nakskov gymnasium bruger omkring 1 time og 15 min. Kapitalen man kan afspejle i lektierne er hovedsagelig den kulturelle, men der er ingen tvivl om, at den sociale kapital også spiller ind. Som

det ses foroven er der en stor tillid til de andre medstuderende fra eleverne i vores undersøgelse.

Derved kan der analyseres på brugen af hjælp til lektier.

Altså igennem denne undersøgelse kan det ses at uddannelsesstedet har et grundlag for, at hjælpe mange af eleverne med de kvaler de måtte have med lektier. Som spørgsmålet omkring sammenhold også antyder så er der en god hjælp fra den sociale omgangskreds (dette kan dog også være andre end klasse kammerater).

"I valget af uddannelse efter folkeskolen orienterer de unge sig ud fra værdier og interesser, som de har udviklet i deres opvækstmiljø, ud fra deres erfaringer i folkeskolen og skolens bedømmelse af deres kompetencer samt ud fra nogle udbredte opfattelser af, hvilke uddannelser som er efterstræbelsesværdige". (Højmark Jensen 2005 s.21).

Strukturen omkring uddannelsesstedet udfylder en pædagogisk handling i, at hjælpe elever med lektier, imens familie og venner udfylder en næsten ligeså stor handling. Den kulturelle og sociale kapital kan udfordre det egentlige genstandsfelt og kan forvrænge den enkeltes habitus, og derved mulighederne eleverne har for at fungere i genstandsfeltet. Dette går i rød tråd med vores problemformulering hvor ambitioner og faglighed kan spores tilbage til social arv.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Observationerne

Som en del af metode trianguleringen i opgaven vil der i det følgende afsnit, blive analyseret på de to observationer der er lavet på henholdsvis 2. HHI på IBC Kolding og 2 HHX på Varde Gymnasium. Begge observationer er lavet d. 4 december 2013, hvor begge klasser er blevet observeret igennem en almindelig skoledag. Dette er gjort for, at undersøge elevernes genstandsfelt, og for at kunne give os den empiri der forbinder teorien om kapital former, felter og ikke mindst reproduktionen i uddannelsessystemet. Det lykkes at observere hvordan eleverne arbejdede i grupper, og i klassen som helhed. Efter denne observation havde vi valgt en række elever som vi gerne ville interviewe og spørge ind til deres egen baggrund og derefter hvordan den givne klassestruktur var. Håbet ved denne metode er, at vi kan analysere os frem til en række besvarelser på vores problemstilling med hjælp fra Bourdieus teori.

Lærerne har på IBC Kolding hjulpet til at ambitionsniveauet er ens i alle grupper ved, at sætte folk sammen i grupper efter deres ambitionsniveau (karakter, mål og fremtidsplaner). Den faglighed som giver dem et sammenhold er ligeledes deres sociale og kulturelle kapital, og det skaber det habitus og genstandsfelt de bevæger sig i som elever.

Udover de tre kapitalformer findes der en symbolsk kapital. Der ikke er en kapitalform i sig selv, men er det de tre andre kapitalformer bliver til, når de anerkendes som legitim værdi i et specifikt felt. Symbolsk kapital er anerkendelse. Dem der er i et socialt felt, dvs. alt fra den lokale landsbykirke til det nationale parlament, er dem der ejer mest anerkendt kapital, og vil besidde mest symbolsk kapital og vil derfor have mest agtelse og magt.

I forhold til klassen på IBC Kolding er det tydeligt, at eleverne bruger deres kapital til at opretholde orden og ikke mindst det faglige fokus, noget som får anerkendelse fra lærerne. Deres vejledende lærer siger, at dem som er fagligt stærke er dem som er socialt anerkendte. Den kapital de bruger fagligt kan også bruges socialt hvilket gør, at uddannelsesstedet er med til at forme en struktur hvor faglighed er det som man stræber efter i klassen.

Ulla Højmark Jensens undersøgelse for SFI viser, at der kan være en fare ved ikke at kontrollere genstandsfeltet, og der kan være elever der kan falde fra:

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

"Det, at den enkelte unge i høj grad skal være sin egen indpisker og arbejdsgiver, er en stor mundfuld for de elever, der ikke er så modne, fagligt dygtige eller motiverede. Disse unge har svært ved at opretholde arbejdsmoralen og engagementet til at blive færdige med en opgave og gå i gang med den næste". (Højmark Jensens s. 111)

I timen er der en laissez faire/demokratisk stemning hvor læren bruger tid på, at inkludere eleverne i beslutninger omkring afleveringer og i hvilke rækkefølge elementerne i timen skal være. Det er en strukturel beslutning, hvor eleverne reproducerer kulturen omkring demokratiske værdier, og indlærer med bestemmelse omkring egen læring og ansvar. Charlotte ligger vægt på, at klassen er bygget op af en ansvars bevidsthed der skal være til grund for deres uddannelse og dermed være med til at løfte klassen som helhed (LF 8+15 se bilag 4).

Vi har igen valgt en anden års klasse i Varde, da vi mente der var et bedre grundlag for en komparativ undersøgelse. Klassen er som i Kolding hovedsagelig sammensat af elever med forældre der har en eller anden form for uddannelse. Vores observationer viser, i denne klasse, at den sociale kapital er mere i højsæde her end den er i Kolding. Det kan skyldes en anden struktur i genstandsfeltet, hvor den pædagogiske handling fra agenternes side ikke kan administrere hvordan social, økonomisk og kulturel kapital skaber symbolsk kapital. (Andersen 2013) Reproduktionen i denne klasse er meget mere tydelig, da den økonomiske kapital og ikke mindst sociale kapital deler eleverne op. Observationen giver også et billede af, at undervisningen er påvirket af en symbolsk kapital der ikke er båret af faglighed, men af agenterne i undervisningssystemet og den sociale kapital. (Calhoun 2012) (Bourdieu 2004)

Analyse af selve Observationen i 2. HHX Varde handelsgymnasium.

Som en del af observationen ser vi denne opdeling af en gruppe:

- Der er en gruppe leder (han har en enten høj kulturel kapital eller social kapital).
- En der ikke siger et ord (lav kulturel kapital eller social kapital).
- En der ikke siger noget udover dårlige jokes (forsøger at opbygge symbolsk kapital igennem social kapital, søger anerkendelse hos "lederen" i gruppen).

- Den kloge som laver det hele, men ikke tager æren for det, roser en anden for hans arbejde (ønsker ikke en symbolsk kapital igennem social kapital, han stoler derimod på reproduktionen og skolens struktur så hvis han yder, kommer der en belønning).

Læren snakker kun med den seje og den kloge, kontakter slet ikke den stille. (læren forsøger at gå ind i gruppens genstandsfelt og kontakter kun dem som virker til at have den største symbolske kapital, det er i linje med teorien om reproduktion hvor de stærke elever bliver løftet).

Som i Kolding er der et højt fagligt niveau og igennem skolens autoritet gør læreren hvad der skal til for, at opretholde den pædagogiske handling. Eleverne i klassen søger ikke symbolsk kapital igennem kulturel kapital. De bruger ikke deres opdragelse til, at følge med i undervisningen. (Bourdieu 1994) Vores observation viste, at der var en tendens til man ikke fik symbolsk kapital igennem deltagelse i undervisningen. Den vejledende lærer (Nikolaj) bekræfter tendensen i vores interview med ham, da vi spurgte ham om elevernes engagement i timerne:

"Ja sådan, men de er noget 2 års trætte. Det første år var de klart den bedste klasse jeg har haft, men læren tror de laver deres lektier".

Han forsætter med (vi spurgte ham: "oplever du nogen der deltager mere end andre?")

"Det er altid de samme der rækker hånden op, det er en blanding af de er dygtige og aktive. Det har noget med at gøre om man tør det. Der er ingen sammenhæng mellem at være aktiv og dygtigt til test, nogle klarer sig bedre i test selvom de ingenting siger". – interview med den vejledende lærer.

Unik gruppestruktur

Det genstandsfelt der findes i 2. HHI Kolding gør det nemt, at se hvordan eleverne har institutionaliseret en høj faglighed, og de alle arbejder for støtte hinanden. Udover den restgruppe som er anerkendt af eleverne og er en strukturel sanktion overfor de elever der ikke kan passe ind i den almene struktur. Et godt udtryk for symbolsk magt ved skoleautoritetens side.

Man integrerer sig i et genstandsfelt. Alle elever i 2 HHI Kolding har været igennem en inkorporerings proces, og de med den største sociale kapital har formet de første uger for klassen.

Men da klassen har fokus på det faglige, kan en inkorporering kun ske med høj kulturel kapital, og anerkendelse af den symbolske kapital.

Strukturen i klassen er, at lærerne samler eleverne i grupper hvor ambitionerne matcher hinanden, derfor udlignes den sociale kapital i elevernes habitus så den symbolske kapital kun kommer igennem kulturel kapital. Klassens arbejde i det daglige er oftest bygget op af gruppearbejde, og derfor bliver elevernes habitus og genstandsfelt til gruppen. Den økonomiske kapital kommer kun delvist til syne i genstandsfeltet når der er et ikke-fagligt indhold, og dermed bidrager denne kapital meget lidt til den symbolske kapital som helhed, da netop den symbolske kapital i denne klasse er faglighed og fokus på klassens sammenhold.

Magnus er en af dem som vi har interviewet. Han fortæller om denne kultur og det habitus han er i. Der er en anerkendelse af sociale kvaliteter, men det bliver ikke fremhævet som man ser det i andre klasser(LF 20).

Han anerkender, at der er et socialt hierarki i klassen. Han mener, at den øverste del af hierarkiet har hjulpet til at sammenholdet i klassen blev skabt så hurtigt som det gjorde. Han mener samtidig, at det faglige hierarki også har haft en virkning og hjælper til at ingen falder fra. Samtidig understreger han også, at der er en jantelov. Men om det er en kultur i klassen, eller om det er en kulturel kapital som Magnus har med hjemmefra er svær at se. Magnus' syn på dette beskrives fyldestgørende i lydfilen (LF 21). Samtidig fortæller han ligeledes om en tendens i klassen. Der er en anerkendelse fra de andre elever og man anser det som en god ting hvis ens klassekammerater får en god karakter.

Interview delen

Vores interview fungerer på den måde, at vi har fundet en række elever i de 2 klasser, som har svaret på vores spørgeskemaer. Derfra har vi konstrueret nogle spørgsmål der kan grave i elevens besvarelser, og ud fra de svar vi fik under interviewet, analyserede vi videre på baggrund af observationen og den data der er indsamlet på de to skoler. Udover interviewene hos de 7 elever, har vi derudover interviewet to lærere på IBC Kolding der underviser klassen 2 HHI og læreren der underviser HHX i Varde. Disse tre interviews bruger vi til, at understøtte teorien som vi analyserer

ud fra observationer og interviews vi har lavet med eleverne. Som det sidste har vi fået en vurdering fra rektor Jesper Kjølhede på IBC Kolding, her fortæller han bl.a. om visionerne der ligger til grund for innovation klassens opbygning, og ikke mindst hvad skolen gør for at nedbryde negativ social arv.

Emily fortæller samtidigt, at hun lever på hendes sociale kapital, og hun ser sig selv som en person der løfter klassen i denne henseende (arrangere fester og dukturer osv.). Med den rolle ser hun sig selv som den person med størst symbolsk kapital i klassen. Hvilket deres faglige leder var lodret uenig i. Hun fortæller nemlig og underbygger Magnus' interview om, at det faglige er det vigtigste i klassen(LF 19). Hun fortæller hvordan mange elever bliver efter skole tid og grupper bruger klassens lokale til, at lave videre på projekter eller på anden måde er sociale i et genstandsfelt der er tilegnet læring og ikke sociale interaktion. Modsat viser vores observation og interview, i Varde, at dette ikke er tilfældet der. Så den komparative undersøgelse af de to klasser fundere primært på hvilke kapitaler de to klasser bruger og med den mulighed at klassen i Kolding har en unik indpodning af skolens autoritets instrumenter, til forskel for f.eks. klassen i Varde der havde en klassisk opdeling af elever. Derfor bruger Varde ikke udelukkende kulturel kapital til, at opbygge den symbolske kapital.

Reproduktionen er intakt

Uddannelsesstedet har derved skabt en reproduktion af elevernes kultur, og dermed udelukker social herkomst, alder og økonomi som faktorer i uddannelsen, for når eleverne sammensættes af ambitioner og ikke af social kapital åbner det op for en række interessante sammenslutninger.

1. Eleven med en høj social kapital kan lyve sig ind i en gruppe der måske ikke passer denne persons ambitionsniveau fordi de eksempelvis kan lyve sig til, at ville være revisor uden reelt set at have denne ambition. Dette giver en forskydning i klassen, og derfor også i genstandsfeltet.
2. Elever der ikke kan repræsentere sig selv på en kulturel accepteret måde, eller måske ikke har en kulturel kapital der siger "vælg mig", kan også ligeledes blive malplaceret.
3. Karaktergivning er en magt der giver læreren mulighed for, at udføre symbolsk magtudøvelse, her har læreren mulighed for, at placere elever i "forkerte" grupper og

denne magt kan presse individer sammen som ikke kan fungere i samme genstandsfelt, evt. pga. deres sociale eller økonomiske kapital.

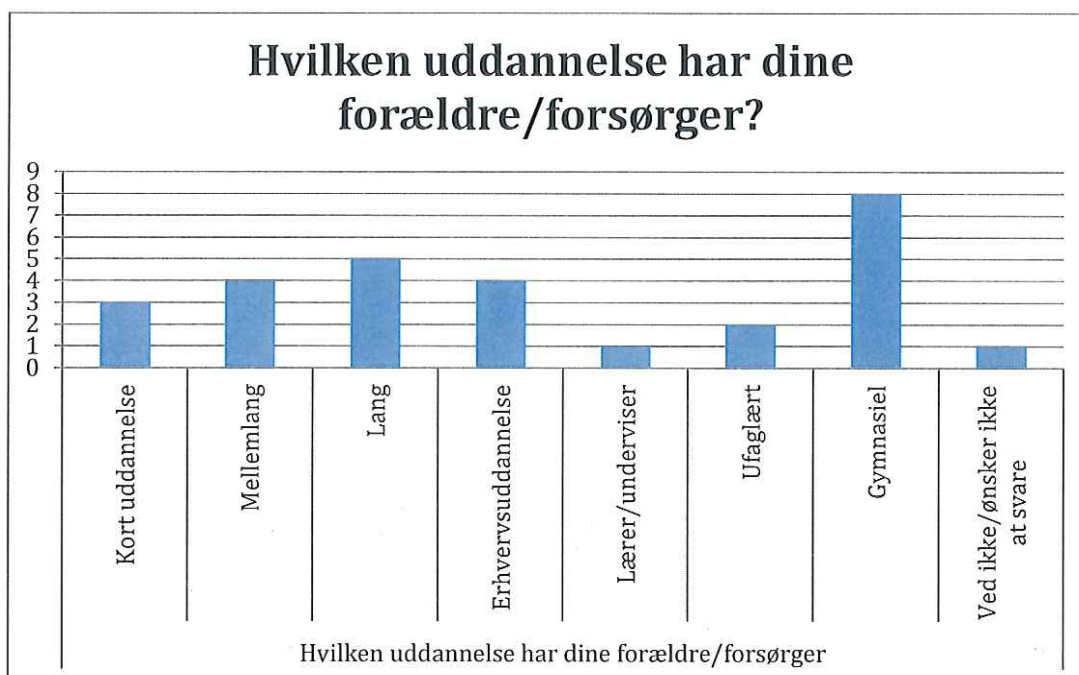
4. De værktøjer som skole autoriteten giver lærerne til, at dele eleverne op på systematiserer eleverne på en måde så deres individuelle faglige kvaliteter kan komme til udtryk, men undertrykker deres sociale kvaliteter.

IBC Kolding er med til at præge elevernes ambitioner og ikke mindst bruge disse ambitioner til genstandsfeltet. Det er en struktur som den faglige leder er meget begejstret for og hun fortæller i vores interview, at der er kommet et konkurrencegen i klassen som til dels afspejler virkelighedens samarbejdsformer. Denne struktur belyser fint reproduktionen, hvor "arvingerne" af en stærk kultur kan videregive denne arv til deres efterfølgere. Altså den stærke elev (f.eks. Magnus) kommer fra ressource stærke forældre, og har besluttet sig for at læse en højere videregående uddannelse efter han bliver færdig med sin HHX. Det at spændingsfeltet i mellem den stærke elev og uddannelsessystemet er intakt, i denne klasse, er sundt for Magnus' Habitus. Problemet kan findes hos de andre elever, hvor reproduktionen kan svække svage elever. Skolens struktur er, at dygtiggøre elever så de kan læse videre og derefter få et godt arbejde. En anden side af strukturen er den indpodning som aktørerne (lærerne) laver nemlig, at give styrke til et genstandsfelt som ikke alle elever har mulighed for at leve op til. Noget som Nikolaj bekræfter i hans interview. (LF 35+38)

I klassen interviewede vi (Sara) der på trods af hendes alder (22) fungerer godt i samspil med de yngre elever(17-18), men hun fortæller samtidig, at hun tidligere har måtte opgive en gymnasieuddannelse. Dette bebrejder hun på den ene side sig selv for, men også hendes familie da de ikke var en del af reproduktionen omkring hendes uddannelsesvalg. De kunne eksempelvis ikke hjælpe hende med lektier. Altså var hun gymnasiefremmed (et udtryk Gitte, som er lærer, selv bruger i vores interview med hende). Det er et godt begreb som berører Bourdieus ide om kulturel kapital og den reproduktion som til gode ser stærke elever. (Andersen 2013)

Sara er et godt bevis på, at en *objektiveringsproces* været i gang, fordi hun kommer som en ældre elev, med erfaring fra både en STX og en tjener uddannelse og skal passe ind i en klasse med elever der er omkring de 16 til 17 årige. Sara valgte, at være objektiv omkring hendes adgang til genstandsfeltet, og hun fungerer nu godt i det.

Netop begrebet gymnasiefremmed skal bruges, så man kan forstå den kapital eleverne arbejder ud fra. Som statistikken viser for klassen er der kun 2 der ikke har forældre med en uddannet baggrund.

Derved er teorien omkring reproduktion i god tråd med hvad der blev undersøgt igennem vores spørgsmål og de interview vi har lavet.

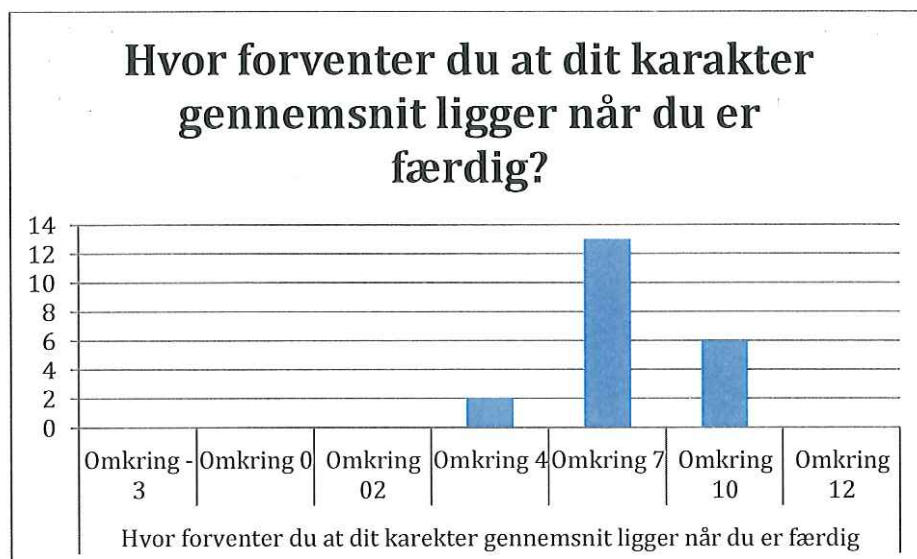
Charlotte fortæller, at eleverne i klassen er sammensat af mange individer som generelt har haft det svært med de klassiske normer i en skole. Normerne her er, at lave afleveringer, deltage i timerne osv. Igennem innovation klassens unikke rammer får eleverne andre muligheder (LF 7). En proces som skolens rektor, Jesper Kjølhede, ser som en fordel rent fagligt.

"De er ikke voldsomt forskellige, men indenfor afsætning og økonomi er de bedre og de er generelt mere engagerede i de fag som vedrører innovation og de er mere innovative og jeg syntes ofte de er bedre i sociale sammenhænge det kan dog muligvis have noget at gøre med at de får flere oplevelser med skolen fx camps og projekter som er udenfor skolen". – interview med Jesper Kjølhede.

Charlotte bekræfter, at den nærhed til virkeligheden som bliver afbilledet i de diverse projekter er med til, at give eleverne en unik indlæring. Samtidig med, at det faglige bliver opretholdt. (LF 13) Strukturen bag ved denne tanke er, at man som elev bliver et produkt af livet udenfor skolen.

”De skoler, der anvender undervisningsformen, gør det både for at styrke elevernes kvalificering til et fremtidigt erhverv og for at øge elevernes motivation ved at give dem mulighed for praktisk læring som et alternativ til traditionel skolastisk læring”. (Hutters 2013s. 64)

Noget som ikke udvider den reproduktion af ulighed; dvs. at elever som interviewpersonen Niels, der ikke er akademisk velbefundet, som udgangspunkt godt kan fungere i denne skoles struktur, og få strukturens anerkendelse alligevel. Uddannelsessystemet har derfor givet elever som måske havde gennemført en ungdomsuddannelse en chance for, at gøre dette samtidig med at reproduktionen af eleverne varetages ved indpodning af karakterer, afleveringer og de normer der følger med i en skole(mødetider, fravær osv.).

Igen viser modellen foroven, at eleverne forventer en over middel karakter, og går fin i tråd med genstandsfeltets *doxa*. Der er en indgående tro på, at mennesker stiller sig selv bedst mulig i et

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

genstandsfelt. Noget som også understreges af Magnus der fortæller om den anerkendelse der gives af fællesskabet i klassen for de høje karakterer. Hvis nu omvendt der var en struktur i klassen om, at man bare skulle "slappe af" igennem skolen, og blot undgå fravær, og det sociale i fester og materiale goder var i højsæde, kunne en elev som Magnus formentligt ikke fungere (LF 21). Alle 4 elever giver udtryk for, at skolens krav til elevens virke er at gøre det bedst muligt fagligt. Med det sagt fortæller lærerne om en bevidsthed fra skolens side, at nogen elever ikke har lige muligheder. Charlotte bruger blandt andet ordet "rest-gruppen" for de elever der ikke kunne finde sig til rette i en gruppe eller blot ikke er brugbare i den struktur som klassen er bygget op af, både fagligt og socialt. Rest-gruppen er i dette tilfælde et ord som resonerer af negativitet, og selvom eleverne fortæller om et godt sammenhold i klassen, vil der altid være nogen af klassens elever der ikke har mulighed for at fungere i strukturen(LF 11+12). Der er en socialbetinget forståelse af at man skal yde i den gruppe man er en del af, plus man skal tage ansvar for sig selv og de valg man laver. Der er en form for selvjustits som er en del af kulturen i klassen. Ydermere forklarer Charlotte, at der er mulighed for vejledning og samtaler både med klassen og personligt med hende, som gør at hver enkelt elev får ydret sig og giver plads for hinanden(LF 8+17). En filosofi som rapporten lavet for Center for ungdomsforskning bekræfter i dette citat:

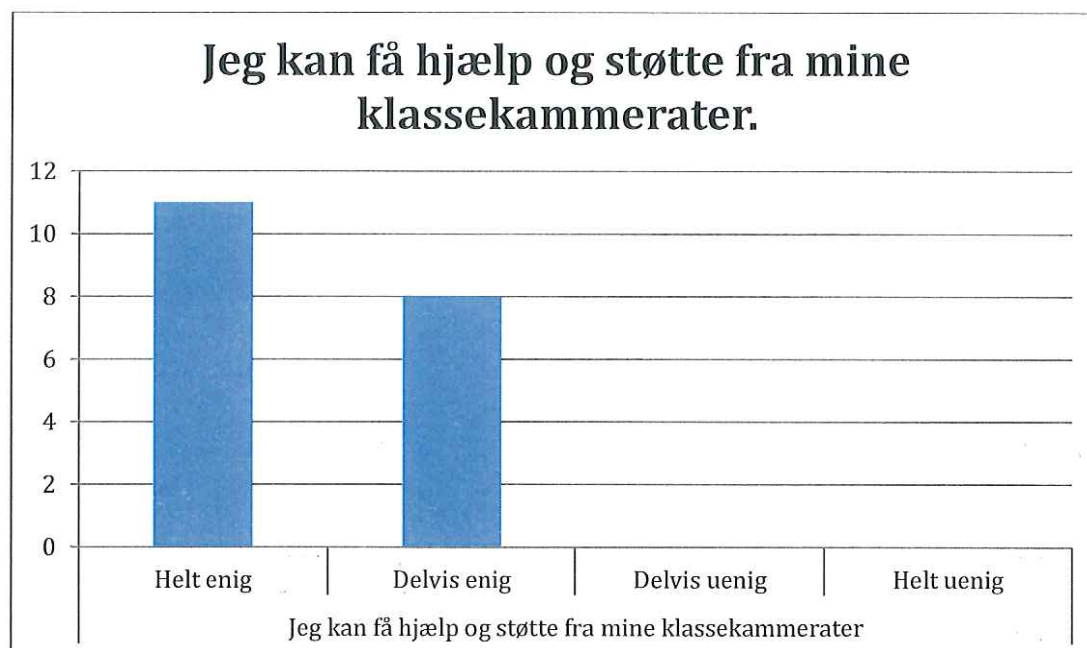
"En god klassekultur og stærke sociale fællesskaber er for mange elever en forudsætning for at præstere og deltage i undervisningen. Det ses blandt andet på de uddannelser, hvor eleverne organiserer 'fælleslæring' og samarbejder omkring opgaver og vidensdeling". -(Hutters 2013 s. 178).

I interviewet med Sara gives der udtryk for, at en sygdomsramt medstuderende har belastet hendes gruppe, og selvom der har været en fælles hjælp og forståelse, er Saras interview et godt udtryk på at genstandsfeltets *Doxa*. Nemlig det, at man skal arbejde for et sammenhold. Det skal påpeges, at Sara blev i klassen, selvom hun havde mulighed for at flytte tilbage til Sønderborg (hvor hun kom fra), pga. det sammenhold der er i hendes nuværende klasse. På den måde er det ortodokse intakt og fungerer også for Sara, dog ikke i det enestående tilfælde omkring deres syge medstuderende. For ved ikke, at fremvise et *illusio* af en klasse med stort sammenhold hvor

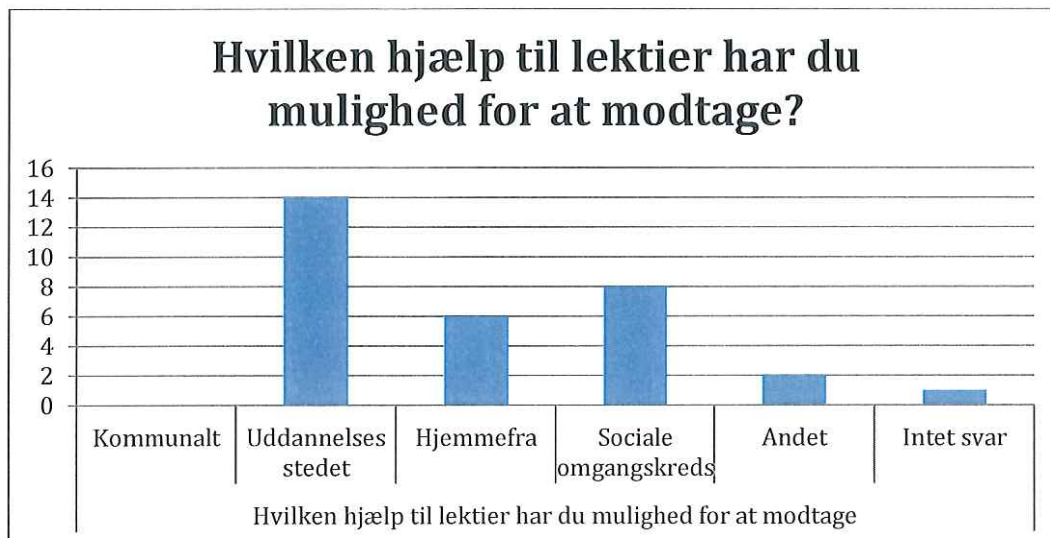
klassens egentlige doxa i genstandsfeltet er et læringsrum med stor støtte fra hinanden og fra skolen. Dette kan man se i både interviewene og ikke mindst i vores undersøgelse af klassen.

Handel af faglige evner.

Klassen giver et billede af et godt sammenhold, der er båret af faglighed, men den symbolske kapital i denne proces kan også være båret af social kapital og ikke kun kulturel.

Skolens autoriteter har givet deres agenter (lærerne) muligheden for, at skabe et innovativt rum for de elever de skal undervise. Med det i fokus kan eleverne finde et ambitionsniveau, og da problemformuleringens fokus er den sociale arv og ambitioner, er klassens dynamik og kultur en god indikator. Som undersøgelsen forneden fortæller så har de elever der har brug for hjælp til lektier en god mulighed for, at hente det hos skolen eller fra deres medstuderende.

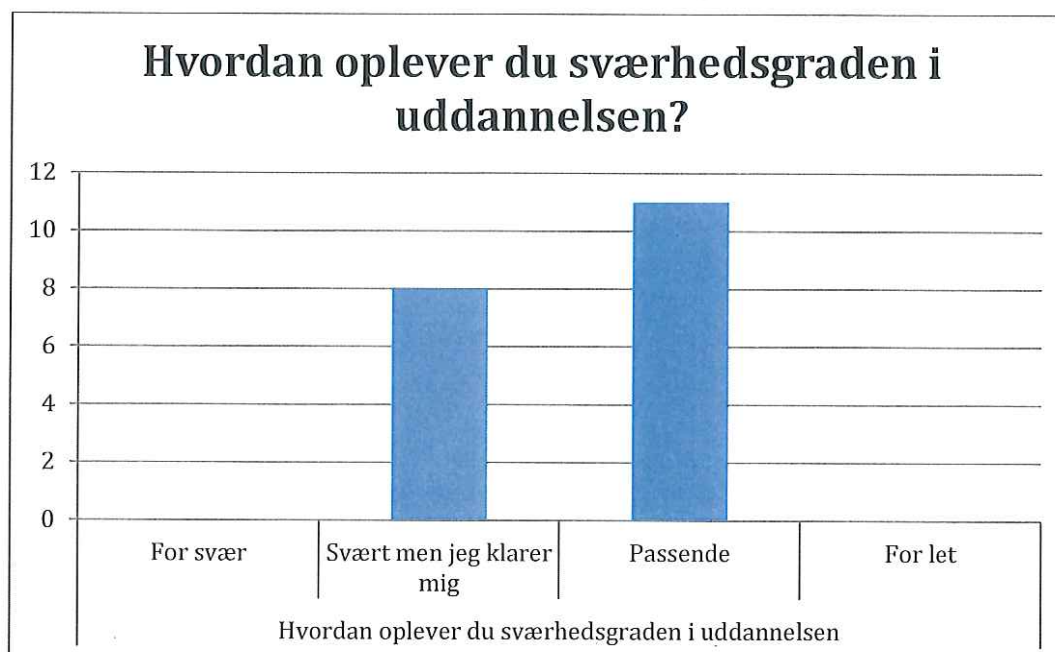

Alle eleverne vi interviewede fortæller, de kan få hjælp af deres medstuderende. F.eks. erkender interview person(Emily) at hun er dårlig til engelsk, men god til matematik. Derfor kan det konkluderes, at eleverne handler med deres faglighed. Deres kulturelle kapital former dem i habitusen, og med denne handel opfyldes ambitioner og kan påvirke til en god karakter i faget. (Bourdieu 1996 II) I denne handel indgår en pædagogisk handling som uddannelsessystemet ikke har magt over og det gør, at eleverne selv er med til strukturer et genstandsfelt der ikke er i uddannelsessystemet men stadig et felt der er tilegnet indlæring. Dermed oparbejdes der en kulturel kapital for eleverne, hvor støtten i genstandsfeltet er igennem sociale interaktioner, og igennem denne støtte kan faglighed og ambitioner komme til sit fulde. Dermed er strukturen der giver elever lige muligheder i uddannelsessystemet igen afhængig af sociale kompetencer, altså social kapital og til dels også en kulturel kapital der giver eleverne muligheder. (Gregersen 2005) Genstandsfeltet skaber derfor en symbolsk kapital og derved en skoleautoritetens symbolske magt via de sociale forudsætninger i handlen med evner i diverse fag. (Silva 2011)

Når dette er forstået kan ambitioner blive påvirket af social arv, altså den reproduktion som eleverne får af enten svage faglige kompetencer (hvis de ikke har noget at handle med), eller ikke kan fungere i genstandsfeltet (altså manglende social kapital). Dermed er der en lige linje imellem ambitioner og social arv.

Begge lærer fortæller samtidig, at de mener niveauet er tilpas, og ikke kan ændres på. Det samme

fortæller de elever vi interviewer. De ser sig selv som stærke i enkelte fag, og mindre gode i andre, altså deres faglige evner bliver anerkendt af dem selv og lærerne.

Rektor Jesper Kjølhede forstår ligeledes også lærernes indsats, da det er vigtigt at niveauet fagligt ikke skal justeres; *"Fordi lærende har været aktive i forsøget på at hjælpe klassen og fordi vi tror de nemmere bliver innovation i mere innovative lokale i forhold til de traditionelle klasseopbygninger"*.

Klassen har en unik strukturel lærings form, hvor lærerne har brugt tid på at indpode erhvervs livets normsæt, og igennem praksis kan eleverne røre ved en række grundlæggende funktioner i samfundet udenfor skolen. (Andersen 2013)

Dette er til dels pga. Charlotte der har en baggrund fra erhvervslivet, og bruger hendes fag til at sammensætte virkeligheden i en virksomhed med skolens illusio af genstandsfeltet. Der laves et *doxa* i form af virksomheden som sørger for, at skolens funktioner er vedligeholdt (i form af rapport om deres erhvervsforløb, karakteren og anerkendelsen i forhold til gruppen og fra lærerne). (Andersen 2013)

"Der kan altså ikke være tale om, at man tager ét af de kendetegn, der definerer et individ eller en kategori på et givet tidspunkt i uddannelsesforløbet, og gør det til forklaringsprincippet for alle kendetegnene i deres helhed".(Bourdieu 2006 II side 119)

Det som teorien fortæller her er, at den kapital man kommer med i uddannelsessystemet er med til at forme individet i genstandsfeltet, og derfra kan man gå ind i habitusen. Den kategori man er blevet sat i af skolens autoritet eller dennes agenter kan f.eks. være at en elev er gymnasiefremmed (ind.ku.dk). Noget som systemet tager højde for og strukturer uddannelsesforløbet efter. (Bourdieu 2006 II)

Den komparative undersøgelse – HHX Varde

Som en del af undersøgelsen af ambitioner og social arv har vi valgt, at lave en komparativ analyse af en klasse på HHX Varde. Dermed kan vi påvise en del af teorien igen, og se om der er en linje mellem vores problemstilling og IBC Koldings besvarelser. Det var vigtigt for os at vælge en skole der lå geografisk tæt på Kolding. Kolding og Varde har ca. samme indbygger tal (51.000 i Varde og 86.000 i Kolding), desværre er forskellen på indkomsten meget differentieret (ca. 50.000 i gennemsnit mere for Kolding i forhold til Varde) (*regionsyddanmark.dk*).

Klassen som vi valgte i Varde er også en HHX klasse. Vi har igen valgt, at lave observationer på baggrund af vores spørgeskemaer (som ligeledes var en del af den samlede undersøgelse i analyse foroven.) Som en del af interviewene har vi valgt en række elever som vi mente kunne bidrage med noget unikt i forhold til vores problemstilling, og ikke mindst vise teoriens sammenhæng i empirien. Samtidig, interviewede vi klassens vejledende lærer, Nikolaj, som fortæller om tankerne bag klassen og hvilke problemstillinger han kan se. (LF 31)

Socialt kapital i højsædet

Igennem interviewene er der en forståelse af, at klassen er opdelt og den sociale kapital er i højsæde. Der er mange grupperinger hvilket gør, at skolens autoritet skal fungerer på en anden måde i forhold til IBC Kolding, da strukturen omkring indpodning af uddannelsessystemets normer skal gøres på en mere direkte måde. (Bourdieu 2006 II). Der er en høj social kapital for klassen, og alle i klassen har svaret, at de både er glade for at gå i skole og føler sig trygge i klassen. (Bourdieu 1994). Som det ses i undersøgelsen "Drenge og piger på ungdomsuddannelserne" der er lavet for Center for Ungdomsforskning

"I materialet ses også et eksempel på en klasse, hvor en enkelt gruppe af elever mere eller mindre

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

er ekskluderet – og har ekskluderet sig selv – fra det store klassefællesskab. I denne klasse er der på den ene side en 'voksen' stemning i klassen med ro og rummelighed, som står i kontrast til det høje tempo i nogle gymnasieklasser". (Hutters 2013 s. 104)

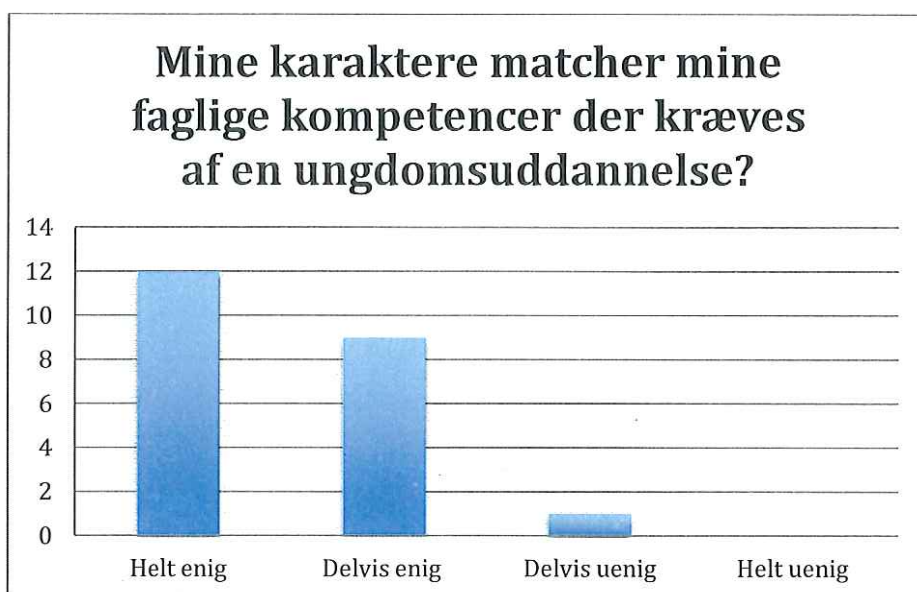
2. HHX i Varde bruger en social kapital som genstandsfeltet i klassen, derfor kan der komme elever udefra og blive en del af genstandsfeltet hvis de ligeledes har en høj social kapital. Interviewet med Robert fortæller hvordan han først kom ind i klassen i 2.G, igennem en inkorporeringsproces, der afslørede en del grupperinger i klassen. Derfor blev Robert ikke inkorporeret ind i selve klassen men i enkelte gruppers genstandsfelt.

Vi har interviewet en elev ved navn Klara. Hun fortæller om både gruppedannelser og ikke mindst om en skoletræthed der påvirker hendes engagement i timerne (LF 29). Som foroven fortæller reproduktions teorien, at det er svært for mennesker med svag kulturel kapital at komme igennem en uddannelse. (Bourdieu 2006 II) Specielt da Klara selv har fokus et helt andet sted nemlig som frisør, hvilke igen underbygger den gymnasiefremmedhed der ligger i Klaras arv.

På trods af den vejledende lærer Nikolajs vurdering af elevernes indsats og elevernes egne udsagn, mener de selv at de er engageret i undervisningen. Dette kan indikere, at strukturen omkring genstandsfeltets doxa er påvirket af en illusio, da eleverne selv tror de er gode elever, men de søger ikke en symbolsk kapital igennem faglighed og deres underviser mener ligeledes også det kan være bedre. (Gregersen 2005) Så enten står skolens autoritet med en forkert pædagogisk handling eller så er der et illusio som eleverne forstår forkert i forhold til det *doxa* der egentlig burde være omkring indpodningen af skolens autoritets værktøjer (interaktion med læren i undervisningen, afleveringer og derefter belønningen). Man skal være opmærksom på, at kravet til denne klasse har været rigtig høje fra starten og de har gjort det klart, at det ikke er nemt at gå på denne linje. I modsætning til klassen på IBC Kolding fungerer denne klasse ud fra en social kapital og ikke ved deltagelse i undervisningen, på trods af at de selv mener de gør det.

Interviewet med Robert understøtter, at klassen er rimelig aktive i timerne, dog er det forskelligt fra fag til fag. Dette viser et sammenstød med hvad der egentlig påvirker deres symbolske kapital og hvad de mener der gør det.

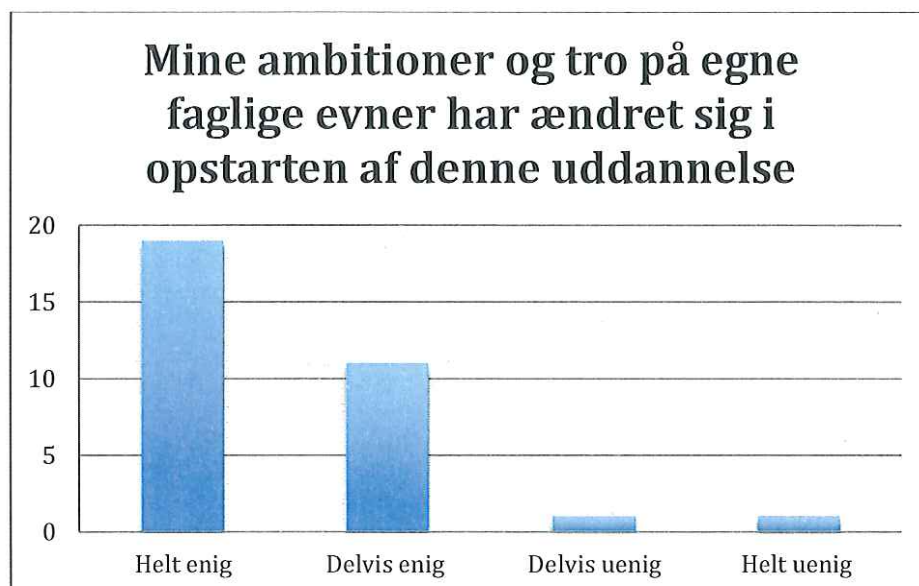
Når vi måler på sværhedsgraden i undervisningen kan man igen bruge forståelsen af agenternes indpodning, fordi hvis eleverne i klassen mener de får som fortjent af uddannelsessystemet kan strukturen omkring reproduktion blive skarpere. Den kapital eleverne bruger i genstandsfeltet kan presses af en symbolsk magt i f.eks. flere lektier eller mere fokus fra lærerne. Men eleverne er tilfredse med den indsats og den karakter de får.

Det vil sige, at den symbolske magt fra skole autoriteten godt kunne indpode endnu flere mål for eleverne, da de hverken yder nok eller stiler særligt højt efter gode karakterer. Kun seks i klassen tror på de får 10 i gennemsnit ideen om, at ambitionerne ikke forfølges af skolens struktur bliver til dels belyst her, da klassens vejleder fortæller om en uengageret klasse. "2 års træthed" kalder han det. Hvilket egentlig giver endnu mere plads til spekulation om skolens autoritet i det hele taget. Den pædagogiske handling støtter ikke ambitionerne hos eleverne. Ambitioner som burde skabe en kapital så eleven gennemfører uddannelsen og igen reproducerer uddannelsessystemets symbolske magt. (Bourdieu 2006 II)

"De danske unge mener grundlæggende, at man (som dansker) kan klare studiet, hvis viljen og motivationen er til stede. Til gengæld mener de, at fagrækken og indholdet i de enkelte (især almendannende) fag er for teoritunge og ikke- professionsrettede og derfor kommer til at virke demotiverende, især på de elever, som i forvejen er skoletrætte".(Højmark Jensens. S.105)

Med begrebet "2 års træthed", erkender Nikolaj en problemstilling i genstandsfeltet, og med den burde der følge et værktøj fra skolens autoritet til agenterne (det her tilfælde den vejledende lærer Nikolaj, LF 32). For Bourdieu er uddannelsessystemet med til, at skabe en dominerende elite i samfundet, så de akademiske færdigheder går foran al anden anerkendelse. Den reproduktion som Varde gymnasium og HF skaber i denne klasse kan fejle. Specielt hvis der allerede er en kultur hos agenterne på skolen omkring begrebet "2 års træthed". (Bourdieu 2006 II) Samtidig er det en opgave for skoleautoriteten, at opretholde eleverne i genstandsfeltet igennem en kulturel kapital i elevernes habitus kan agenterne få eleverne til at klare 2. år på skolen, hvor den pædagogiske handling igen og igen udfordre eleverne, år efter år.

Så i henhold til vores undersøgelse af eleverne i klassen (se foroven) og de observationer der er lavet kan man se, at elevernes ambitioner for dem selv har rykket sig. Interviewene med Rasmus, Ina og til dels Sara fortæller om at de gerne ser sig selv læse videre efter HHX.

Derfor fungerer reproduktionen og ambitionerne, hos eleverne, og bliver skabt i genstandsfeltet og ikke i den kulturelle kapital og den sociale arv. HHX Varde kan ligesom IBC Kolding nedbryde den sociale arv, men de to klassers forudsætninger og strukturer er differentieret i deres måde at indpode undervisningen på som derved understøtter elevernes ambitioner. Man kan trække linjer imellem de pædagogiske handlinger da begge klasser har undervisere der anerkender social arv og ikke mindst, at der kan være problemer i uddannelsesforløbet i forhold til dette.

Noget som undersøgelsen fra Center for ungdomsforskning giver udtryk for er, at uddannelsessystemet skal arbejde for at alle unge skal kunne gennemføre og anvende den uddannelse bagefter, og en af elementerne der skal bekæmpes er polariseringen af uddannelsessystemet.

"Polariseringen betyder, at eleverne i praksis har ret forskellige betingelser både i forhold til at gennemføre uddannelsen og i forhold til hvad de kan bruge uddannelsen til efterfølgende.(...) Men også at der skabes bedre muligheder for, at de unge kan bygge videre på og forbedre deres kvalifikationer – og fx ikke hænger på 'en dårlig studentereksamen' resten af deres liv". (Hutters 2013 s. 180)

Derfor kan problemstillingen omkring social arvs påvirkning af ambitioner besvares ved, at begge skoler lader agenterne støtte eleverne. Men imens IBC Kolding bruger det faglige som symbolsk

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

kapital, og *doxa* i genstandsfeltet, bruger HHX Varde den sociale kapital til at opbygge den symbolske kapital, også selvom der er et *illusio* for eleverne omkring deres engagement i undervisningen, så er klassen i et *doxa* omkring hvad der egentlig opbygger den symbolske kapital. Dermed kan strukturen i begge klasser være med til, at skabe ambitioner og ikke mindst nedbryde social arv i forhold til det faglige.

Diskussion

Begrebet *Social arv* forbindes oftest med noget negativ. Hvis du fortager den hurtigt google søgning omhandler de fleste hits, hvordan man bryder en dårlig social arv, men kan man det? Og er social arv altid en dårlig ting?

I vores opgave har vi haft fokus på, hvorvidt social arv påvirker de unges uddannelsesvalg og deres ambitioner i den forbindelse, og det korte svar er, at social arv helt sikkert har en indvirkning.

Unge har forskellige kapitaler, alt efter hvilke baggrunde de kommer fra, derfor er det naturligt at man kan fastslå, at de alle har forskellige grundlag for at gennemføre en uddannelse.

Vi har i vores forløb interviewet eleven Magnus, og han kommer fra et hjem med ressourcestærke forældre. Han har altså her et godt grundlag for, at gennemføre sin uddannelse, forsætte på videre på universitetet og senere hen få et godt arbejde. Han kan nemlig hente hjælp og støtte fra sine forældre. Her tænkes der især på hjælp til lektier og afleveringer. Men ser vi i stedet på en anden interview person som Sara, så ser vi straks en helt anden baggrund, og dermed også et helt andet grundlag for at kunne gennemføre en uddannelse. Sara er et godt eksempel på Bourdieus idé om den kulturelle kapital og den reproduktion som tilgodeser ressource stærke elever.

Når Sara møder ind på sit uddannelsessted, så bliver hun mødt af forskellige udfordringer. Disse udfordringer er eksempelvis de fordomme der er mod hende, manglende hjælp hjemmefra og det sociale aspekt generelt. Sara er, som sagt tidligere, ældre end sine medstuderende og må derfor arbejde lidt ekstra for at passe ind i en klasse med yngre elever. Sara er gymnasiefremmed og er en del af en reproduktion der overser hende. Spørgsmålet er så om Sara, på trods af denne reproduktion, stadig har en chance i uddannelsessystemet. Hvis denne reproduktion skal brydes, så skal eleven, Sara, hente hendes kapitaler. Sara er gymnasiefremmed og har derfor ikke lært gymnasiesproget hjemmefra og må derfor lære det fra hendes sociale omgangskreds.

I vores undersøgelse ser vi faktisk en generel tendens til, at netop dette kan lade sig gøre, blandt andet brugte eleverne hinanden til hjælp og vejledning når det kom til at lave lektier og afleveringer. I nogle tilfælde så vi endda, at eleverne havde en form for købmandsordning. Denne gik ud på, at man kan bytte sig til viden i de fag man ikke er stærk i ved, at give ud af sin viden i de fag som man er stærk i. Dvs. at hvis Sara er god i dansk men dårlig i matematik, så kan hun simpelthen bytte sin viden i dansk, mod lektiehjælp i matematik. Denne ordning kræver

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

selvfølgelig, at Sara besidder nogle faglige kompetencer de andre eftertragter, og hun er i stand til at bytte dem. En stærk social kapital kan altså være behjælpelig med, at give Sara den hjælp og de ressourcer der skal til for at hun kan gennemføre sin uddannelse, også selvom hun er gymnasiefremmed.

Der er derfor et stort pres på Sara til, at hun hurtigt skal være i stand til at bygge en solid og brugbar social omgangskreds op, så hun netop kan få disse ressourcer. Dette er noget man kan håbe uddannelsesstedet kan hjælpe til med, og ikke kun på ungdomsuddannelsesstedet, men også allerede i folkeskolen, hvor det jo trods alt er der eleven skal vælge hvilken ungdomsuddannelse der er den rette. En god vejledning i folkeskolen kan derfor også have en betydning.

I vores interview med eleven Robert hører vi et godt eksempel på en dårlig vejledning. I den vejledning han fik havnede Robert på en ungdomsuddannelse der ikke matchede hans faglige kompetencer eller ambitioner. han valgte derfor i sidste ende, at droppe ud og skifte fra en STX til en HHX. Dette synes han selv var et bedre valg i forhold til hans faglige kompetencer. Desværre for Robert er det ikke kun det faglige som er en faktor i at kunne gennemføre en uddannelse, han befinder sig nu i en klasse som han ikke som udgangspunkt passer godt ind i socialt. Klassen er meget gruppeopdelt, og da Robert kom sent ind i klassen, (2.år), har det at finde den rette gruppe til ham været svært. Det har den konsekvens, at en evt. købmandsordning er problematisk, idet Robert ikke har nogen at bytte faglige kompetencer med, og derfor er det altså utrolig vigtig, at have nogle gode sociale kompetencer og dermed have en god social kapital.

Begge skoler havde faktisk en form for lektiecafé hvor eleverne kunne komme og få lektiehjælp. Men i begge tilfælde kunne vi erfare, at dette tilbud ikke var noget eleverne benyttede sig af, med mindre det var ligesom i Roberts tilfælde noget man var tvunget til. Begge uddannelsessteder er altså ikke gode til, at skabe en god kultur når det kommer til lektier. Derfor går det, at lave lektier hen og bliver en sur pligt frem for, at blive noget som man nyder at lave fordi det er med til at fremme ens faglige kompetencer, og dermed med til at gøre det lettere at få et godt gennemsnit der vil give en mulighed for at læse videre senere hen.

Lærerne var opmærksomme på, at eleverne havde en tendens til at negligere lektierne, men det virker ikke som om at de ser det som værende et seriøst problem. Klasselæreren Nikolaj slog det hen som værende "2. års træthed", og virker ikke yderligere bekymret omkring det. Den klasse vi observerede i Varde stilede efter et højt niveau fra start, faktisk mente Nikolaj at klassen var den bedste klasse han nogensinde havde undervist (det første skole år). Hvad det er som har gjort, at klassen nu har tilsidesat det faglige momentum fra det første år. Det er svært at sige, men det kunne tænkes at 2 HHX Varde ville have haft gavn af samme uddannelsesstruktur som vi så klassen på IBC Kolding havde, altså de elever der ikke kunne finde det faglige overskud på andet år, ikke blev kuert af elever som var socialt stærke, igennem støtte til eleverne blev eleverne sammensat efter deres ambitions niveau og ikke deres sociale kompetencer. IBC Kolding sørgede derfor for, at gribe tidligt ind så alle elever havnede i en gruppe, og dem som ikke kunne passe ind fik direkte besked omkring dette, og fik etiketten at de ikke fungere. For igennem påvirkning af elevernes ambitioner i et tidligt stadie, bliver de fokuseret på de kommende år, og med antagelsen af elever skal bruge denne tro på egne evner til at kunne komme igennem det svære "2. år" på HHX. Diskussionen der så kan tages, er om eleverne ikke selv burde kunne løfte deres niveau, og ikke blive ekskluderet fra det faglige på grund af det sociale. Altså de fagligt svage elever skulle sorteres fra i tidligere forløb, og agenterne (lærer og vejleder) i skolestrukturen skal være meget bedre til at pleje de elever som kan trække sig selv. For hvis den sociale kapital bliver grundlæggende for genstandsfeltets symbolske kapital, mister agenterne derfor deres symbolske magt.

Konsekvensen af denne fremgangsmåde er, at der er nogle elever som vil stå udenfor de andre grupper, og derfor havne i den såkaldte restgruppe. Denne restgruppe består af elever som har en tendens til at blive tabt på gulvet, idet de ikke har den rette kulturelle eller sociale kapital. Gruppen positionere sig selv i genstandsfeltet, og med den svage kulturelle og sociale kapital, bliver eleverne i disse restgrupper offer for en skoleautoritet som ønsker reproduktion af stærke elever, og gymnasiefremmedheden i klassen bliver mere tydelig. Samme gruppering opleves i klassen på Varde gymnasium og HF hvor den vejledende lærer her også gerne vil presse svage elever, så de enten kommer tilbage eller dropper ud (alternativt forsætte deres forløb på HG).

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Både Nikolaj og Charlotte ser et problem med denne gruppe af elever, for de burde kunne indse problemet. Læreren Gitte understreger dog, at skolen presser eleverne fagligt, og skolen holder ikke på eleverne hvis de ikke kan fungere. Skolerne har dog et samfundsansvar som kan modvirke de pædagogiske værktøjer agenterne har, altså de agenter der skal have ansvaret for at elever ikke forsætter. Det sociale ansvar er fra statens side, at så mange unge som muligt skal igennem en ungdoms uddannelse, og skolerne får penge for hver elev de kan få igennem. Det gør at skolens struktur er videreført af økonomiske grunde, og ikke af en egentlig reproduktion. (uvm.dk)

Uddannelsesstrukturen er altså ikke intakt i deres tilfælde. Hvis man tager udgangspunkt i at uddannelsesstedet altid vil give eleverne de bedste muligheder for at gennemfører en uddannelse, og derved give dem de bedste muligheder for at komme ud på arbejdsmarkedet, så skulle man tro der var et større fokus på at hjælpe de svage elever. Uanset om de var svage fordi de manglede kulturel kapital, social kapital, økonomisk kapital og med de nødvendige faglige færdigheder. Men desværre så virker det ikke som om, at dette er tilfældet, da skoleautoriteten arbejder for en reproduktion, og igennem denne reproduktion angives karakterer og udmålinger af elevernes kompetencer. Det vil sige at eleverne i helhed er under en symbolsk magt, som agenterne på alle måder skal være opmærksom på ikke at misbruge.

Hvis vores uddannelsessystem skal hjælpe unge videre med deres ambitioner skal der være en indpodning på et langt tidligere tidspunkt, imens vejledning og karakterer ikke er nok, men også bør inkludere elevernes forældre og ikke mindst deres forudsætninger.

Uddannelsesstedet burde trække eleverne ind til en samtale tidligt i deres uddannelsesforløb, så eleverne på den måde kan tage et valg om deres fremtid og uddannelsesstedet kan sende dem i den rigtige retning for den enkelte elev og dennes fremtidsvalg. Det er især restgruppen og de gymnasiefremmede som ville få gavn af sådan en fremgangsmåde, idet at de her ville blive gjort opmærksomme på hvad der forventes af dem. Ikke kun fagligt men også socialt. Mange af de elever vi observerede og derefter interviewede var opmærksomme på, at de skulle være aktive i timerne og de skulle lave deres afleveringer, men de kulturelle forventninger var de i langt mindre grad opmærksomme på. Dette er eksemplificeret i 2 HHX i Varde, hvor eleverne i høj grad ikke

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

anså det for en anerkendelse at deltage i undervisningen. De sociale værktøjer kan være med til at få folk i skole, men som sådan også fungere i genstandsfelt. En socialiserings proces der kan hjælpe elever igennem skolen, men igen er det en kapital form som lærerne har svært ved kontrollere. Nikolaj prøver dog med at interagere med elevernes sociale kapital, men om det er agenterne i skoleautoritetens funktion og ikke indpodning af faglighed er meget uklart. Hvis den sociale kapital bliver den grundlæggende symbolske magt, både fra elevernes side og lærerens kan hele strukturen falde sammen. Der er en autoritets person i form af Nikolaj, og hvis man er nødt til at bruge sin sociale kapital fordi klassen gør det, kan læreren miste sin evne til at indpode den korrekte kultur, og der ved kan reproduktionen gå i stå.

Et konkret eksempel vi observerede: Robert roterede meget rundt i mellem de forskellige grupper som klassen var opdelt i, og kan derfor opleve at hans sociale bånd til de andre elever ikke bliver så stærkt. I sær i Roberts tilfælde så vi det som værende en negativ ting. Vi observerede han gik meget alene i frikvartererne, og når der skulle laves gruppearbejde så havde han ingen interaktion med de andre i hans gruppe. Så selvom Rasmus' levede op til de faglige forventninger, var aktiv i timerne, lavede sine lektier i skolens lektieordning og fik forholdsvis gode karakter, så kan han stadig betragtes som en svag elev idet, at han havde meget lidt social kontakt til de andre. Dette var noget som klasselæren Nikolaj kunne nikke genkendende til. I hans øjne var Robert ikke en dygtig elev, og det var selv om han deltagelse i timerne var højere end gennemsnittet.

Vi har generelt måtte erfare, at der er en række antagelser fra lærernes side, både på IBC Kolding og Varde HHX. Eleverne på disse skoler bliver altså mødt af fordomme fra samfundet, uddannelsesstedet og også fra deres lærer, som man ellers skulle tro var objektive. Charlotte og Nikolaj udvælger sig nogle elever, de betragter som gode, som de har fokus på i undervisningen, og resten havner i den såkaldte restgruppe. Denne gruppe bliver overset og undervises nærmest kun af pligt. Dette så vi især i vores eksempel på en særlig gruppeopdeling, hvor læren kommer hen for, at hjælpe med noget gruppearbejde.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Spørgsmålet må nu være om, de elever der ikke er udvalgt stadig har en chance for at gennemføre en uddannelse. Lærerne har vel dannet deres fordomme og forventninger omkring den givne elev på baggrund af deres erfaringer. De har gentagende gange set de gymnasiefremmede elever give op, og droppe ud, og derfor drager de den konklusion, at disse elever ikke egner sig til denne uddannelse, og derfor slet ikke burde være på det givne uddannelsessted. Men kommer disse erfaringer af lærernes manglende indsats eller er der en pointe?

Hvis eleverne har de rette ambitioner, og hvis de samtidig får den rette støtte og hjælp hjemmefra og fra deres sociale omgangskreds, så er der mulighed for at de kan gennemføre deres uddannelse og senere hen få et arbejde, dermed er uddannelsessystemet altså intakt. For at dette skal kunne lade sig gøre så kræver det, at uddannelsesstedet kan, og vil hjælpe eleverne med støtte og opbakning. På denne måde er det også muligt at bryde den negative reproduktion, og dermed kun skabe gode elever som senere hen kan bidrage til samfundet på en positiv måde. I sammendrag kan der sættes spørgsmålstejn ved om der overhovedet findes noget som en reproduktion, eller om det blot er et tegn på, at uddannelsesstedet er for dårlige til at se alle elever som lige, med de samme muligheder for at gennemføre og generelt det at være objektive når det kommer til at bedømme eleverne. En pointe der kan peges på at er;

Bourdieu's teori om reproduktion er en negativ tese kan sættes til diskussion, da samfundet i Danmark har brug for uddannet unge, og det ikke gør noget skolerne hjælper og til dels fravælger dem som ikke kan klare uddannelsen. Dermed kan reproduktionen være en god ting, hvis der gives adgang til elever der er gymnasiefremmede som evt. har ambitioner.

For netop ambitioner kan være en stor forskel på at klare sig eller ej, og bruddet med sin sociale arv kan være helt afgørende hvis den rette ambition er til stede. Noget som reproduktion kunne bruges til.

Uddannelsesstedet og især lærerne skal være helt fordomsfrie, dog har alle elever forskellige baggrunde, men hvis eleverne har de rette ambitioner, og er i stand til at bruge de hjælpemidler der er til rådighed, såsom lektiehjælpsordningerne på skolen, den sociale omgangskreds osv. så burde der være mulighed for, at gennemføre en uddannelse. Ambitioner må siges at være en af de vigtigste faktorer når det kommer til uddannelse. Hvis man er gymnasiefremmed er det klart at

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

man skal kæmpe lidt ekstra, og arbejde lidt mere i forhold til de elever der ikke er det. Men samtidig skal det jo også ses fra den anden side. Hvis man ikke er gymnasiefremmed, men derimod ingen ambitioner har, så er det vel lige så svært at gennemføre en uddannelse?(LF 17)

Et andet vigtigt element når man skal diskuterer Bourdieu er at det danske system er så udviklet som det kan være når det kommer til udligne social arv, bare det faktum at alle uddannelse er gratis, og man får penge for at deltage i undervisningen (til forskel for f.eks. Frankrig, England og USA som Bourdieu har undersøgt). Derfor kunne man argumentere for at man ikke kan gøre mere for eleverne, og de som ikke kan fungere i uddannelsessystemet ikke er egnet til en uddannelse.

Perspektivering

I gennem vores arbejde med vores problemformulering, selve casen og analysen er der løbende opstået nye problemstillinger. Allerede efter vi havde lavet vores kvantitative undersøgelse i Kolding og Varde, kunne vi se en tendens til, at der var få elever på IBC Kolding og Varde gymnasium og HF der havde ufaglærte forældre. Dette faktum lægger op til, at man i fremtiden kunne undersøge hvorfor det er, at der er så få elever på ungdomsuddannelserne der har ufaglærte forældre, og hvilken metode man kunne bruge til, at finde frem til løsninger til, at få børn med en dårlig social arv med ind i uddannelsessystemet. I vores undersøgelse har vi kun fokuseret på de elever der allerede er optaget på ungdomsuddannelserne. En mulighed i forhold til den ovenstående problemstilling kunne være, at lave en lignende undersøgelse blandt folkeskoleelever, hvor man igen med fordel kunne benytte sig af den metode triangulering vi har benyttet igennem vores opgave. En anden metode kunne være at lave en kvalitativ undersøgelse blandt ufaglærte unge, eller ufaglærte forældre for, at høre deres syn på social arv i forhold til uddannelse.

En anden problemstilling der opstod i løbet af analysen var, hvilken rolle anerkendelse spiller i forhold til ambitioner. Vi så denne problemstilling, da nogle elever i vores kvalitative interviews ikke ser ufaglærte med mindre anerkendelse end faglærte, mens andre elever slet ikke ser nogen mulighed i at være ufaglært, og dermed giver denne gruppe en meget lav anerkendelse. En undersøgelse indenfor dette felt, ville igen kunne laves med en metodetriangulering. Men da anerkendelse er en svær målbar størrelse ville en form for kvalitativ analyse være at foretrække. Vi har i vores analyse ligeledes sat store spørgsmålstejn ved, hvordan faglig styrke og social anerkendelse hænger sammen, da der i analysen fremkommer en tese fra den faglige leder i den observerede klasse på IBC Kolding om, at fagligt stærke elever også er de mest socialt anerkendte. Denne tese ville vi måske selv have kunne be/afkræftet, hvis vi havde haft mere tid til, at observere de udvalgte klasser. Generelt ville observation eller kvalitative interviews med elever og lærer være en udmærket metode til, at belyse denne tese. Tesen ville desuden være relevant, at undersøge fordi den giver indblik i, hvordan social og kulturel kapital påvirker ens muligheder for anerkendelse og samtidig ville kunne vise, hvilke muligheder en øget anerkendelse giver i uddannelsessystemet.

Som vores analyse også forklarer, har vores hovedfokus ikke været på den økonomiske kapital. Derfor kunne det have været oplagt, at undersøge i hvilken grad en økonomisk kapital kunne have haft af indflydelse i uddannelsessystemet, og i denne sammenhæng elevernes ambitioner. Igen ville en metodetriangulering være, at foretrække da der her er tale om et mix af, at det man ville skulle analysere på ville være "hårde data" (indkomst, erhverv, mm.) og nogle "bløde data" (ambitioner, andre kapitaler mm.)

Vi oplevede også i vores observationer, at lærerene havde en form for symbolsk magtudøvelse i form af f.eks. karaktergivning. Derfor kunne det også have været nærlæggende, at spørge hvordan lærernes symbolske magtudøvelse (i form af f.eks. karaktergivning) kan give elever et genstandsfelt (f.eks. grupperinger), der ikke passer sammen med deres sociale eller økonomiske kapital. Igen er der tale om en masse "bløde data" og en enkelt "hård data" (i form af karaktergennemsnit), derfor ville det igen være optimalt med en metodetriangulering, eller blot en kvantitativ og kvalitativ analyse for, at belyse om der overhovedet er en sammenhæng mellem lærernes symbolske magtudøvelse og elevernes genstandsfelt, og i så fald hvordan påvirkningen sker og om påvirkningen er positiv eller negativ.

Alt i alt, gav hele vores analyse, måske anledning til flere spørgsmål end svar. Et sidste spørgsmål vi har valgt at ligge vægt på, er hvordan skolens struktur påvirker elevernes ambitioner, da vi i analysen af IBC Kolding og Varde gymnasium og HF ser en meget stor forskel i skolernes strukturer. Det kunne derfor interessant, at se hvordan en svag skolestruktur (som i Varde) påvirker elevernes ambitioner, i forhold til en stærk skolestruktur (som i Kolding). Da vi i vores analyse ser en tendens til, at der er en sammenhæng mellem en stærk skolestruktur og elevernes øgede ambitioner, denne tendens bør dog undersøges yderligere før den bekræftes eller afkræftes. Dette bør faktisk kunne udføres ved en relativ simpel kvantitativ landsundersøgelse af danske gymnasier, hvor man evt. kunne spørge ind til forhold som vedrører skolernes struktur, og så sammenligne dem med elevernes ambitions niveauer.

Konklusion

Vi har i dette projekt arbejdet med hvordan unges ambitioner og faglige kompetencer på gymnasieuddannelser påvirkes af deres sociale arv. Vi har igennem vores analyse fundet frem til, at der er en meget stor sammenhæng mellem social arv, ambitioner og de unges faglige kompetencer. Dette kan f.eks. ses ved, at der er en meget lille del af de unge i vores undersøgelse der har ufaglærte forældre og dermed kan vi ud fra dette konkludere, at de unge der har ufaglærte forældre aldrig når til en gymnasieuddannelse. Deres sociale arv påvirker deres fremtidsmuligheder. Man kan dog ikke sætte alle unge mennesker ind i denne sammenhæng, da der også findes elever der opbygger kapital i løbet af uddannelsen. Vi kan ligeledes se, at social kapital har en stor indvirkning, fordi de unge med en høj social kapital og gode faglige egenskaber har mulighed for, at hjælpe sværere stillede elever og samtidig handle med deres faglige kompetencer. Det er derfor vigtigt, at have et stærkt netværk, så man på den ene side kan hjælpe andre, og på den anden side selv kan få hjælp på de områder hvor man behøver hjælp. Derved har fagligt stærke elever en fordel overfor fagligt svage elever da disse ikke har nogen kompetencer, at handle med og dette påvirker næsten lige så meget som den sociale arv. I vores undersøgelse har vi kunne se en tendens til at mange unge har samme eller højere ambitioner end deres forældre/forsørger i forhold til uddannelse, selvom forældrene oftest ikke stiller nogle krav til den unges valg af uddannelse, men vi har i vores studie kunne analysere, at de unge afspejler sig i deres forældres livsstil og derved vælger uddannelse efter hvad deres forældre har haft succes med.

Gennem vores kvantitative undersøgelse, kvalitative undersøgelse, observationer og ekspertinterviews kan vi se, at social arv er et anerkendt fænomen og det spiller en rolle i forhold til både de unges ambitioner og faglige kompetencer, dog skal det siges at man selv med en dårlig social arv har mulighed for, at klare uddannelsen enten ved at opbygge social kapital eller på anden måde handle med sine faglige kompetencer, men det kræver dog en del mere arbejde for de "gymnasiefremmede".

Man kan derfor se, at social arv påvirker unges ambition og faglige kompetencer men, at der altså også er andre elementer der spiller ind i påvirkningen af de unge.

Litteraturliste

Fag-litteratur

1. (Silva 2011): Cultural analysis and Bourdieu's legacy: settling accounts and developing alternatives / redaktører: Elizabeth Silva, Alan Warde. - London: Routledge, 2011.
2. "Videnskabsteori I statskundskab, sociologi og forvaltning." Hans Reitzels forlag 2010.
3. (Olsen 2008) Problem orienteret projekt arbejde Poul Bitsch Olsen og Kaare Pedersen. Problem orienteret projekt arbejde. Roskilde universitets forlag 2003 & 2008.
4. (Wilken 2006) Lisanne Wilken Pierre Bourdieu for begyndere 1. udgave. Roskilde Universitetsforlag, 2006.
5. (Bourdieu 2006 II) Reproduktionen: bidrag til en teori om undervisningssystemet / Pierre Bourdieu & Jean-Claude Passeron; på dansk ved Peer F. Bundgård. - 1. udgave, 1. oplag. - Kbh.: Hans Reitze.
6. (Gregersen 2005) Ingen arme, ingen kager!: en Bourdieu-inspireret praksisanalyse af skolens sociale sortering / Camilla Gregersen, Stinus Storm Mikkelsen; redaktionel tilrettelæggelse: Annette Hildebrand Jensen. - Kbh.
7. Raisons pratiques. Sur la théorie de l'action (Bourdieu 1994) Raisons pratiques. Sur la théorie de l'action (1994). "På dansk Af praktiske grunde: omkring teorien om menneskelig handel" (Hans Reitzel, 5. oplag 2009.)
8. (Calhoun 2012) Contemporary sociological theory / redaktører: Craig J. Calhoun ... [et al.]. - 3. edition. - Chichester: Wiley-Blackwell, 2012.)
9. (Bourdieu 2006) Udkast til en selvanalyse udgave, 1. oplag. Hans Reitzel, 2006
10. (Andersen 2003 & 2013) Klassisk og moderne samfundsteori. 4. oplag. Hans Reitzel redigeret af Heine Andersen og Lars Bo Kaspersen.
11. (Harboe 2010) Metode og projektskrivning – en introduktion, 1. udgave 2010.

Videnskabelige undersøgelser

12. (uvm.dk) <http://www.uvm.dk/Service/Statistik/Statistik-om-gymnasiale-uddannelser/~media/UVM/Filer/Stat/PDF13/130118%20De%20gymnasiale%20eksamensresultater%202012.ashx>.
13. (ind.ku.dk2/12)
http://www.ind.ku.dk/gymnasiefremmede/skoleprojekter/bilag_2_127743_Nakskov_undersøgelsen.pdf/.
14. (region Syddanmark)
www.regionsyddanmark.dk/dwn100191 kilde til indkomst og indbyggertal for Varde.
www.regionsyddanmark.dk/dwn77314 kilde for indkomst og indbyggertal for Kolding.

Hjemmesider med teori

15. (systime) <http://sociologiskset.systime.dk/index.php?id=160> 12/12 2013.
16. (teorier.dk) <http://www.teorier.dk/tekster/pierre-bourdieu.php> 12/12-13.
17. Begge hjemmesider har vi brugt som en del af teori delen, det har været som hjælp så man kunne "varme" op til de reelle værker, og det har været en hjælp. Niveauet er i det store hele på gymnasium niveau, men som sagt en god hjælp.
18. (denstoredanske.dk)
[http://www.denstoredanske.dk/Krop, psyke og sundhed/Psykologi/Psykologiske termer/konstruktivismen](http://www.denstoredanske.dk/Krop,_psyke_og_sundhed/Psykologi/Psykologiske_termer/konstruktivismen) Besøgt 13-11-2013.
19. Hjemmeside har hjulpet os med at forstå strukturalisme og konstrukturalisme. Igen meget grundlæggende men fin en reference ramme.
20. <http://www.abc.dk/om-abc/om-abc> (besøgt 10-12 2013).
21. <http://www.abc.dk/hhx/kolding> (besøgt 10-12 2013).
22. <http://www.varde-gym.dk/om-skolen/generelt-om-skolen.html> (besøgt 10-12 2013).
23. (Højmark 2005) UNGE UDEN UDDANNELSE Hvem er de, og hvad kan der gøres for at få dem i gang? Ulla Højmark Jensen og Torben Pilegaard Jensen Udgiver: SFI.
24. (Hutters2013) http://www.cefu.dk/media/349182/drenge_og_piger_paa_ungdomsuddannelserne_2013.pdf.
25. (Dørge 2011) Weekendavisen 20. 4. 2011. Uddrag. "Guldklumper"

Bilag

Bilag 1 – spørgeskema

Svar venligst ved at krydse af i følgende boks:

Alder:

Køn

Mand

Kvinde

Hvilken landsdel er dine forældre fra?

Nordjylland

Midtjylland

Sønderjylland

Fyn

Sjælland og øerne

Hovedstaden

Bornholm

Ved ikke/ønsker ikke at svare

Hvilken etnisk baggrund har du?

Hvilken studieretning har du?

International linje

Marketing linjen

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

- Økonomi linjen
- Psykologi
- Sport

Hvor mange timers fritids-/erhvervsarbejde har du haft den seneste uge?

Antal timer: _____

Er du glad for at gå i skole?

- Ja
- Nej

Jeg føler mig tryk i min klasse

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Jeg kan få hjælp og støtte fra mine klassekammerater

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Jeg har god kontakt med elever fra andre klasser

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Hvor klarer du dig bedst?

- Mundtlig
- Skriftlig
- Jeg er lige god

Hvordan oplever du dit faglige niveau i klassen?

- Jeg er en af de bedste
- Der er nogle få, der er bedre end mig
- Der er mange, der er bedre end mig

Hvordan oplever du sværhedsgraden i uddannelsen?

- For svært
- Svært, men jeg klarer mig
- Passende
- For let

Hvordan vurderer du din egen indsats i undervisningen?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Hvilke uddannelse har dine forældre/forsørger?

- Kort uddannelse. (pædagog,)
- Mellem lang (ingeniør, erhvervs universitet)
- Lang (universitets kandidat uddannelse.)
- Erhvervsuddannelse (håndværker, sosu)

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

- Lærer/underviser
- Ufaglært
- Gymnasie, HF, studenterkursus, HHX, HTX
- Ved ikke/ønsker ikke at svare.

På hvilken baggrund blev du mest påvirket til at vælge denne uddannelse?

- Vejledning.
- Social gruppe.
- Familie.
- Andet: _____

Hvor langt er du i uddannelsen

- 1. år
- 2. år
- 3. år

Hvor meget tid bruger du på lektier?

- Under en time om dagen
- En time om dagen
- Over en time om dagen
- Mere end to timer om dagen

Hvor meget tid bruger du på afleveringer?

- Under en time om dagen
- En time om dagen
- Over en time om dagen
- Mere end to timer om dagen

I hvilken grad har uddannelsen levet op til dine forventninger i forhold til lektier?

- 1 → slet ikke
- 2
- 3
- 4
- 5 → fuldt ud.

Hvor forventer du at dit karakter gennemsnit ligger når du er færdig?

- 3
- 00
- 02
- 4
- 7
- 10
- 12

Har du pjækket fra undervisningen inden for den sidste måned?

- Nej, slet ikke
- Ja, nogle få timer
- Ja, 1 til 3 dage
- Ja, 4 dage eller mere

Hvilke ambitioner har du til din uddannelse efter gymnasiet?

- Mellem lang (ingeniør, erhvervs universitet)
- Lang (universitets kandidat uddannelse.)
- Kort uddannelse. (pædagog, lærer seminarium, elevplads)
- Ved ikke.
- Regner ikke med at bruge gymnasial uddannelse umiddelbart efter afslutningen.

Har du i dette skoleforløb overvejet at droppe ud af skolen?

- Ja
- Nej
- Hvis ja, hvorfor? _____

Hvilken hjælp til lektier har du muligheder for at modtage?

- Kommunalt
- Uddannelses stedet
- Hjemmefra
- Sociale omgangskreds
- Andet: _____

Hvilke indvirkninger har dine forældre haft på dit valg af uddannelse?

Har dine faglige evner i folkeskolen været med til påvirke dit valg af uddannelse.

- Ja
- Nej
- Evt. Uddyb _____

Har din sociale omgangskreds haft indvirkning på dit valg af uddannelse?

- Ja
- Nej
- Evt. Uddyb _____

Har den information du har fået fra skole, familie eller medier omkring din uddannelse været godt nok?

- Udmærket
- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Lidt tilfredsstillende

Ikke tilfredsstillende

Mine karakterer matcher mine faglige kompetencer der kræves af en ungdomsuddannelse

Helt enig

Delvis enig

Delvis uenig

Helt uenig

Mine ambitioner og tro på egne faglige evner har ændret sig, i opstarten på denne uddannelse?

Helt enig

Delvis enig

Delvis uenig

Helt uenig

Er du interesseret i et opfølgende interview?

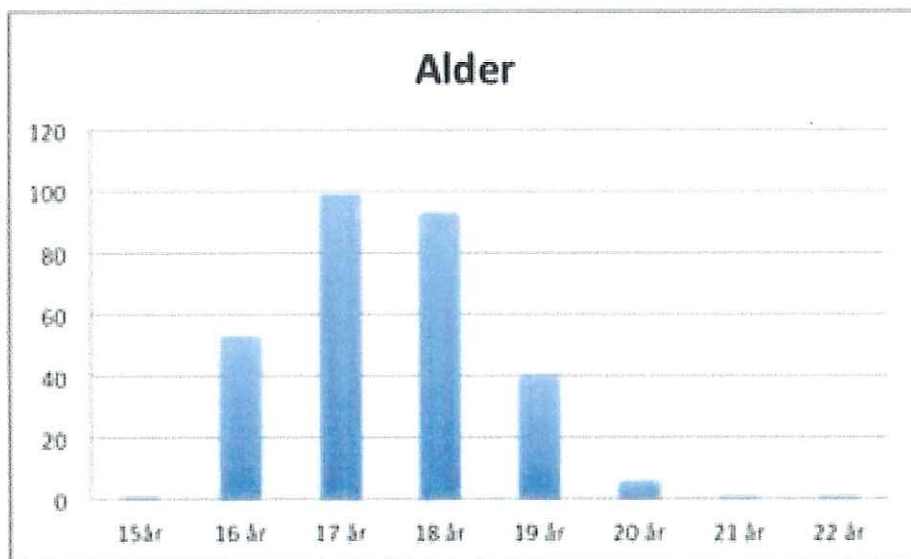
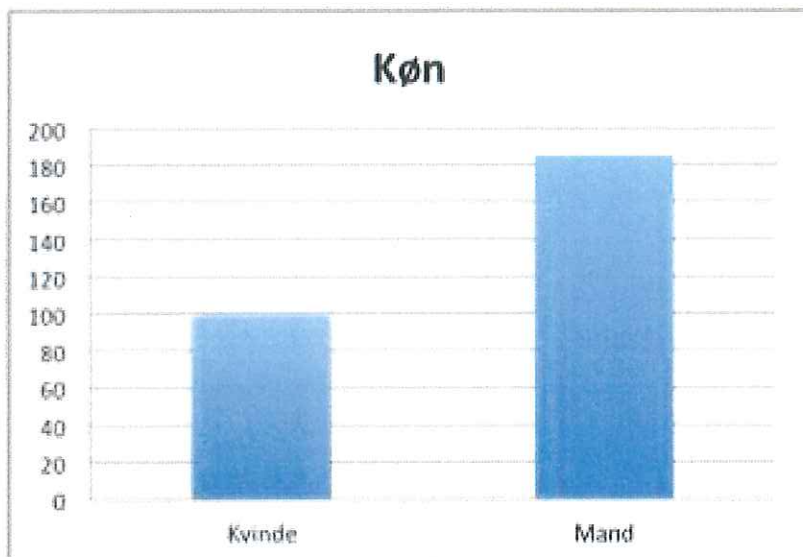
Fulde navn: _____

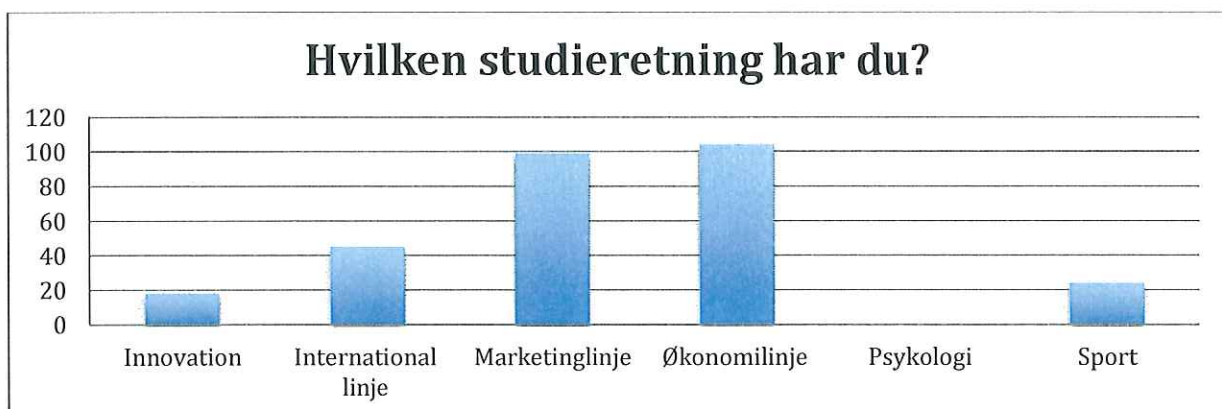
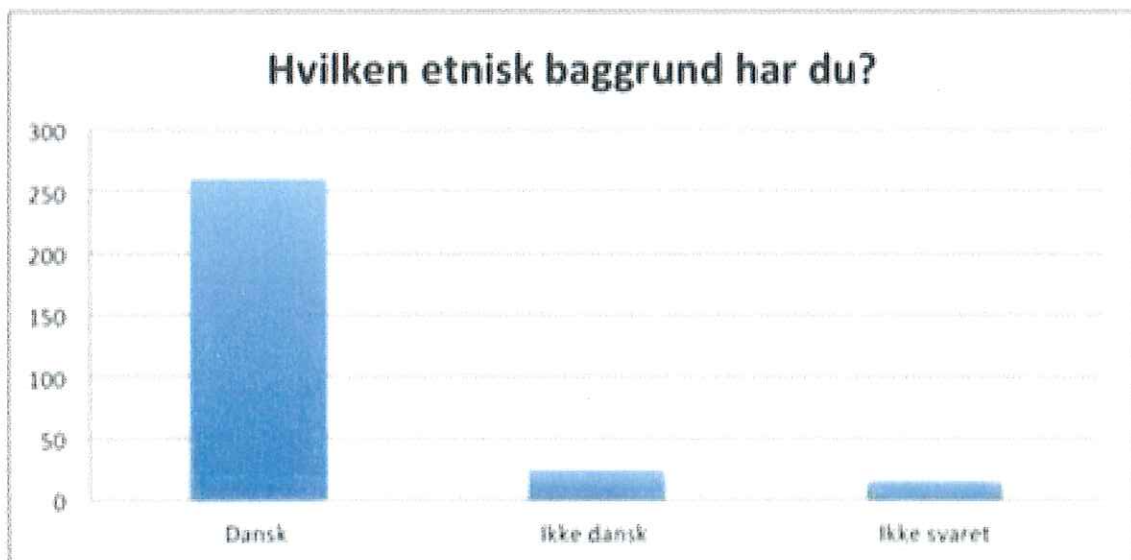
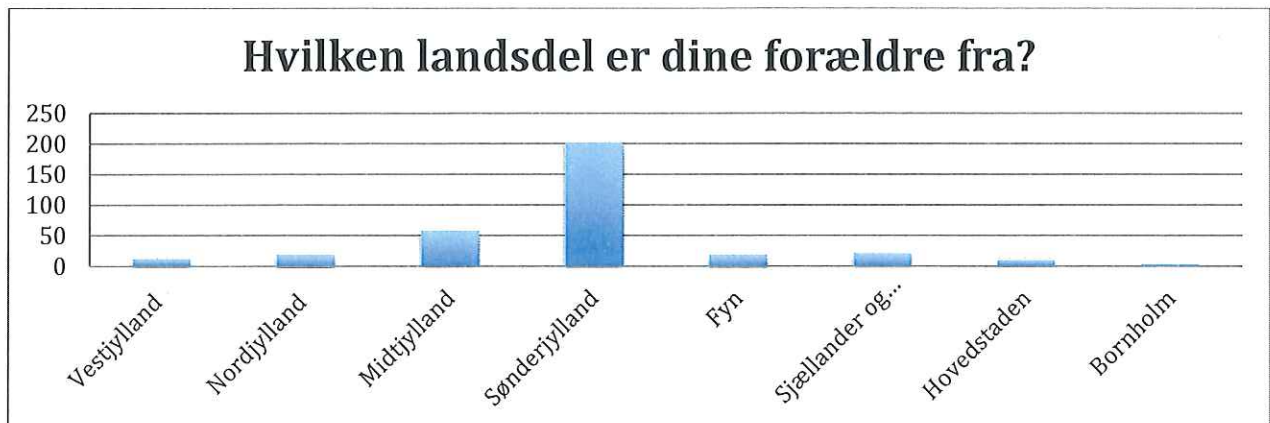
Mobil nummer: _____

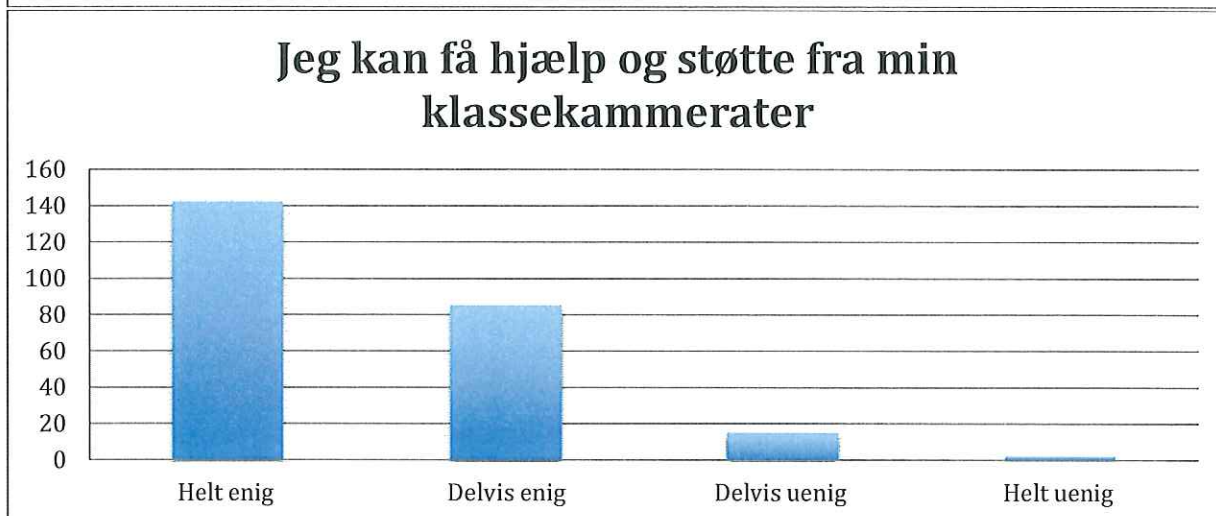
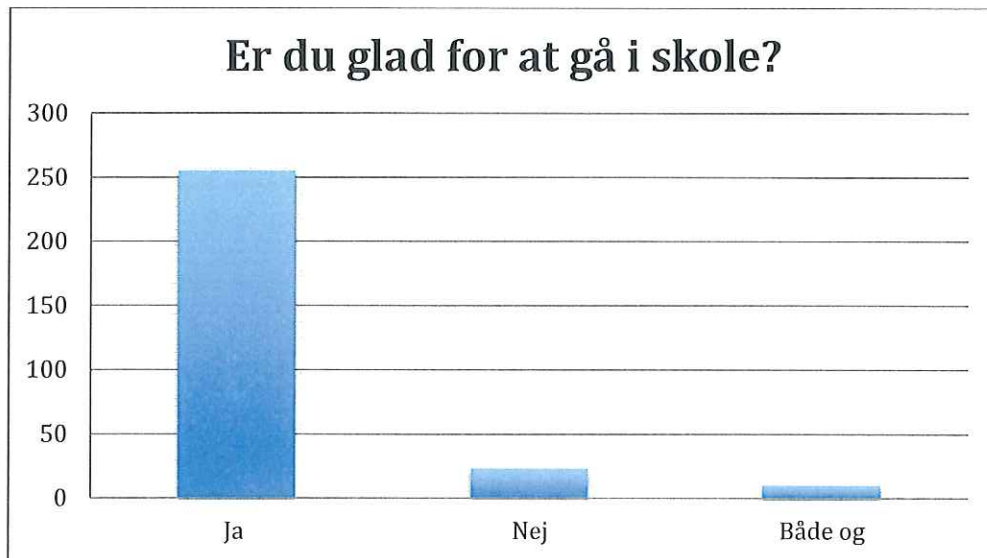
Email: _____

Tusind tak for hjælpen ☺ !

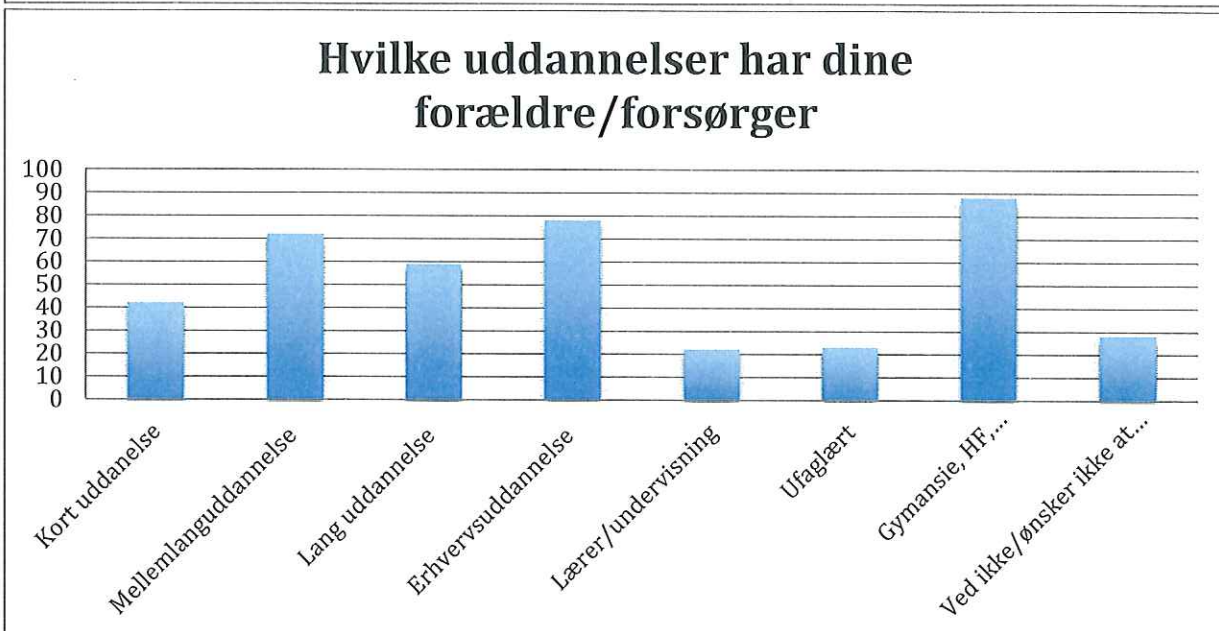
Bilag 2 – kvantitative undersøgelse

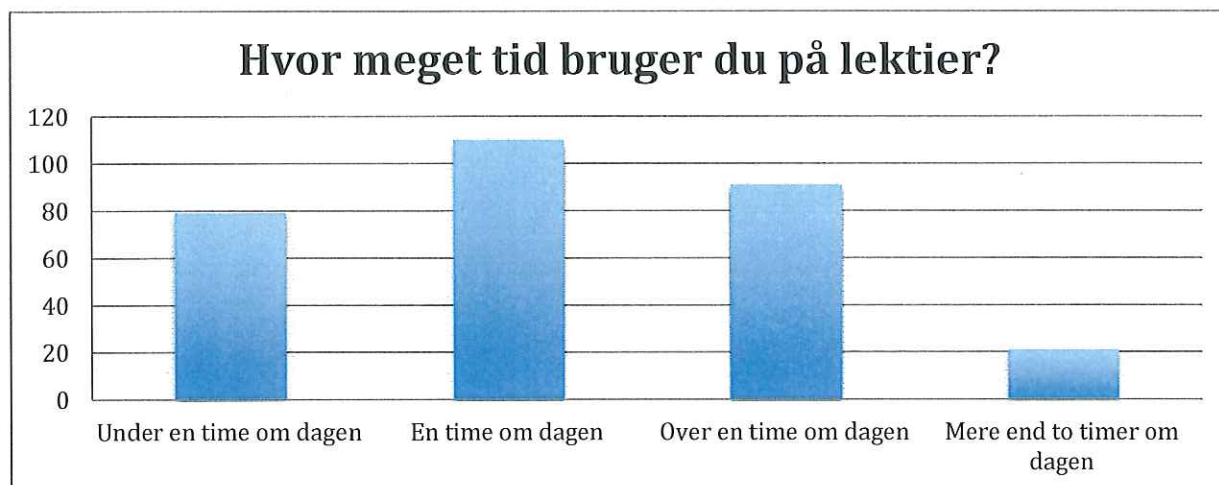
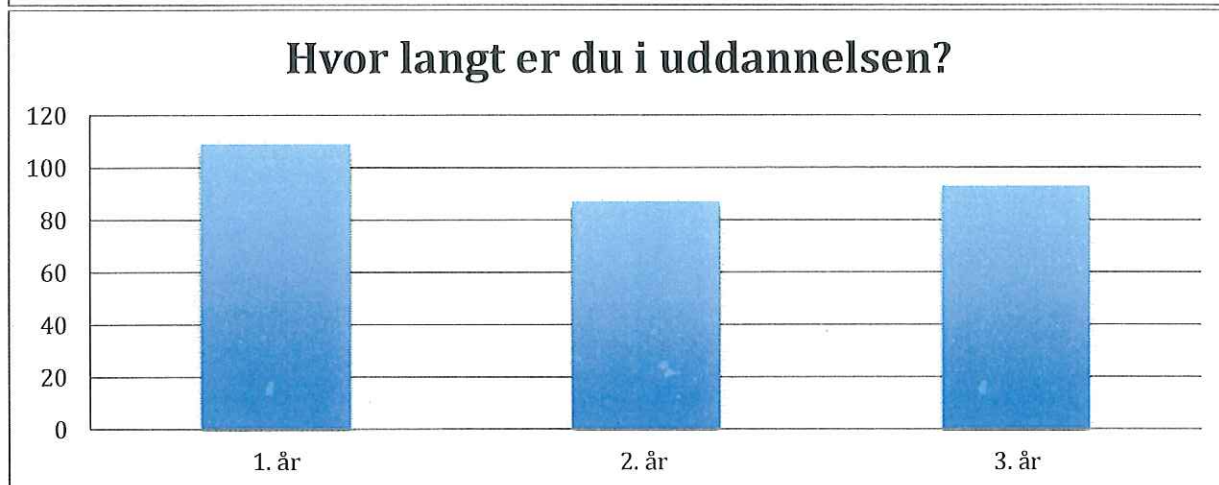
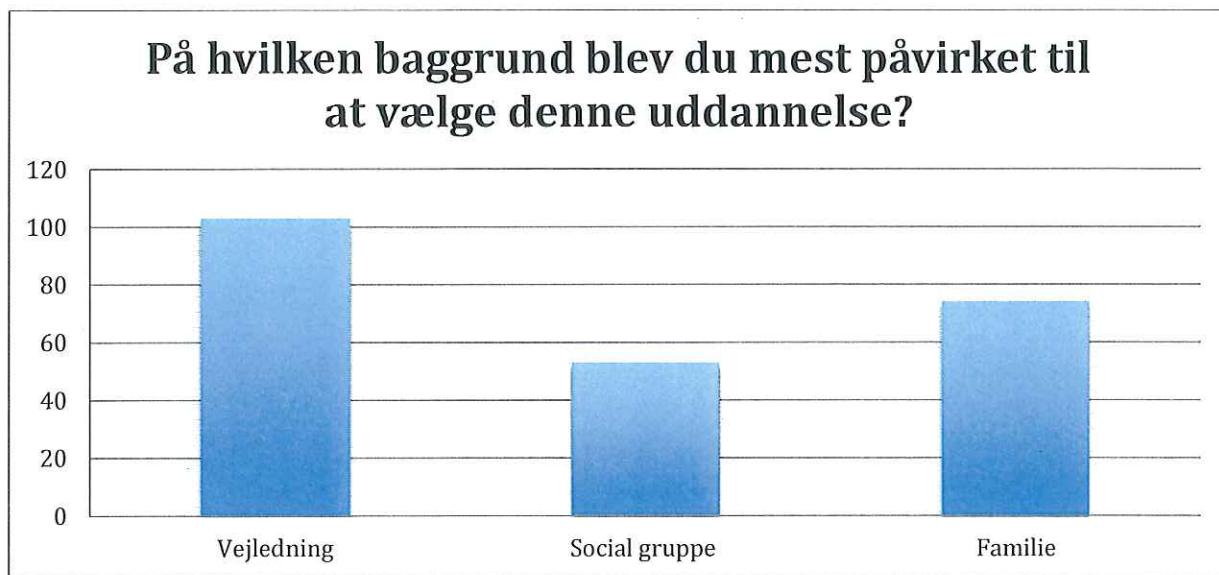

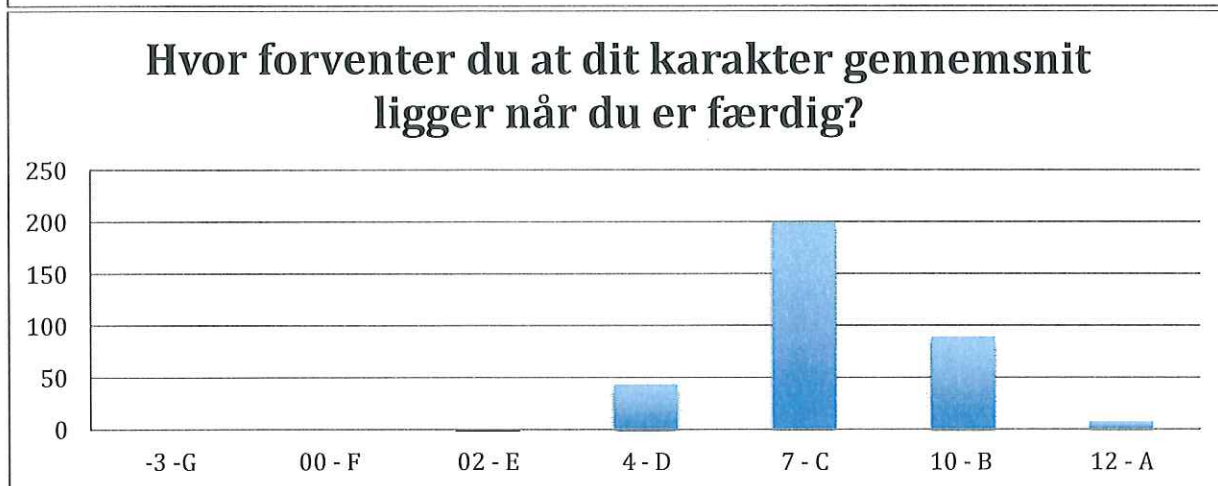
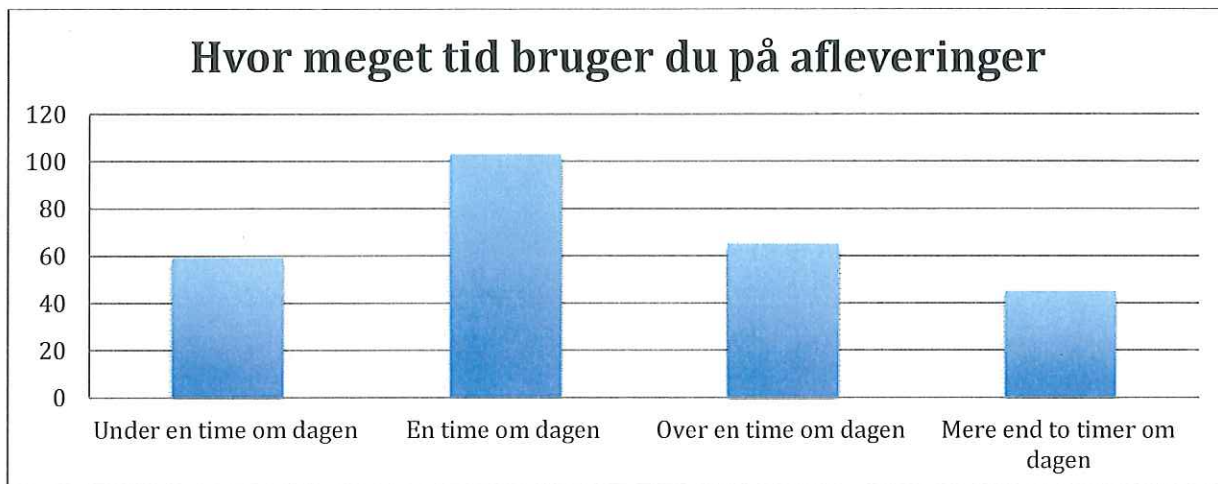

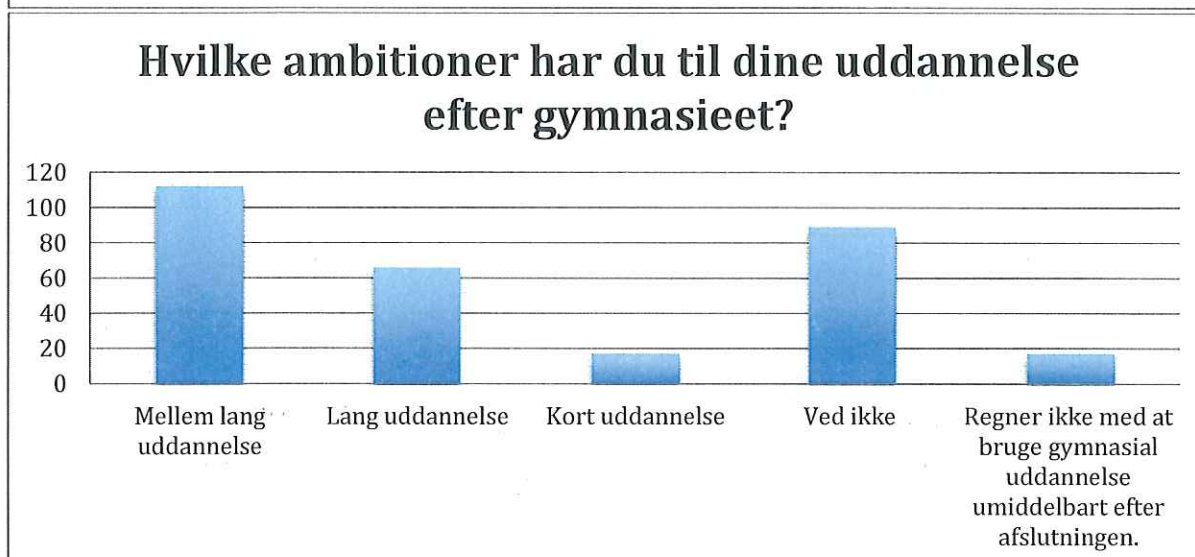
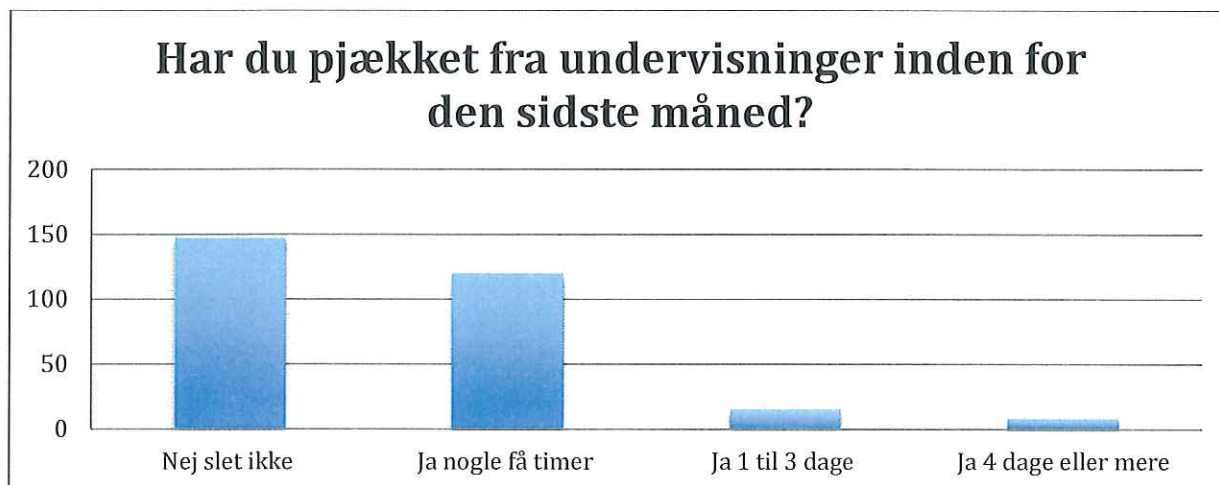

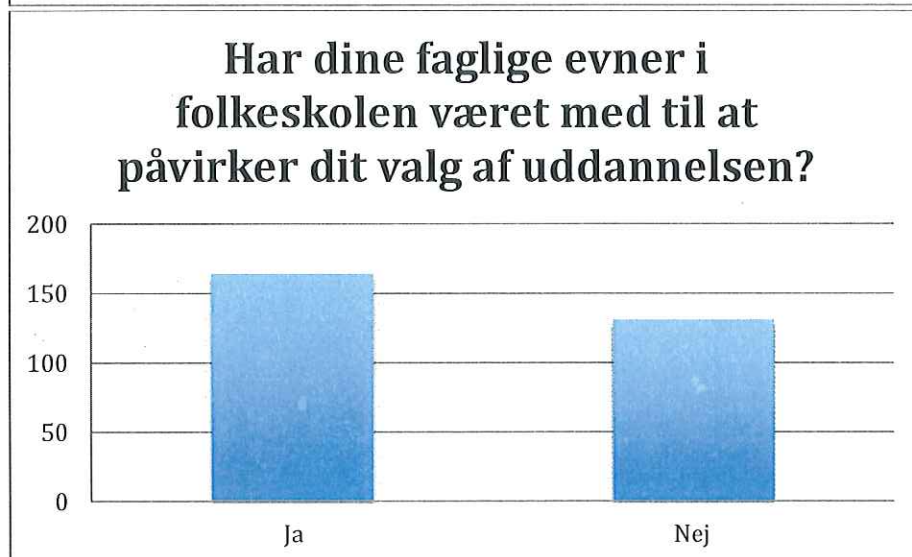
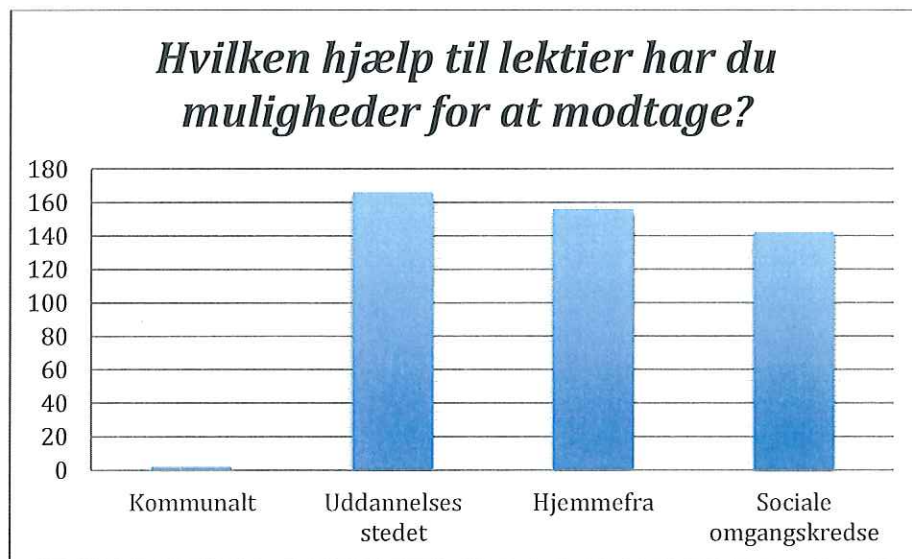

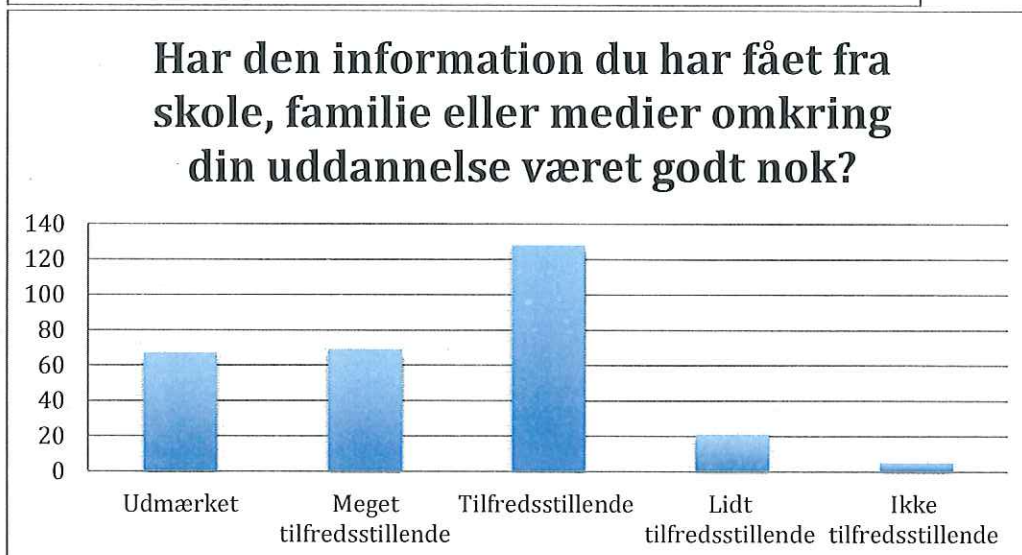

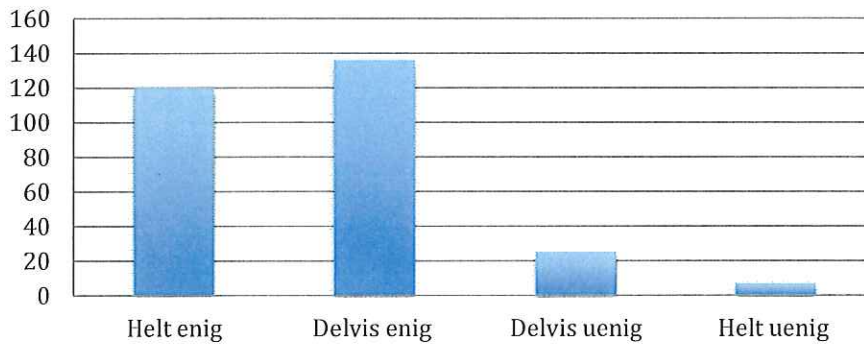

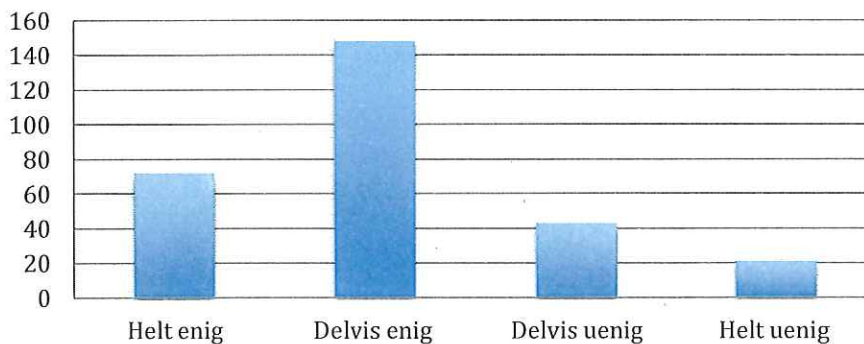

Mine karekter matcher mine faglige kompetencer der kræves af en ungdomsuddannelse

Mine ambitioner og tro på egne faglige evner har ændret sig i opstarten af denne uddannelse?

Bilag 3 – Interview med Jesper Kjølhede – Rektor ved IBC Kolding

Spørgsmål til Jesper Kjølhede

Oplever du nogen sammenhæng mellem de studerendes ambitionsniveau og deres sociale

baggrund/arv?

Ja.. mange dygtige elever læser ikke videre netop pga. deres sociale arv, altså er der mange der stiller sig tilfredse med en gymnasial uddannelse fordi deres forældre ikke har opnået mere, jeg mener at i familier hvor forældrene er højt uddannede har disse forældre også et højere ambitionsniveau på deres børns vegne, forældrene betyder meget for deres børns ambitioner uanset deres sociale baggrund/arv især de første 1-2 år i den gymnasiale uddannelse, hvor jeg på 3 år oplever at mange finder nye rollemodeller som f.eks. en lærer og derfor vælger samme retning som læreren (f.eks. humaniora eller samfundsvidenskab mm.) desuden oplever jeg mange af de unge der har en negativ social arv som individer der kunne blive til meget mere end de selv tror, de mangler noget selvtillid og det er som om at mange mangler et fighter gen til at komme videre og bliver mønsterbryder.

Oplever du andre forhold der spiller ind på de unges ambitioner (fx køn, alder, etnicitet,)?

Jeg tror at en af de bærende ting i forhold til ambitionerne er de unges selvstændighed, det virker som om at de lidt ældre elever har lidt højere ambitioner samtidigt med at de unge der kommer fra hjem hvor de er meget forkælede har en lav grad af selvstændighed, jeg ser derfor en klar sammenhæng mellem selvstændighed – modenhed og ambitioner.

Jeg mener også at især indvandre drenge ofte har høje ambitioner måske pga. deres traditionelle baggrund hvor det oftest er manden der uddanner sig til at forsørge familien.

Jeg mener ikke at køn spiller nogen rolle, den generelle samfunds opfattelse ville nok ellers være at piger har højere ambitioner men de sidste par år er det faktisk nogle enkelte drenge der har endt med de højeste gennemsnit så her ser jeg ingen sammenhæng.

Af øvrige ting tror jeg at samfundskonjunktoren spiller en stor rolle, jeg syntes at kunne mærke at den økonomiske krise har givet de unge en højere motivation og et pres for at uddanne sig, jeg tror også at mediefremstillingen her spiller en rolle da de unge hele tiden bliver påvirket i en retning der fortæller dem at uddannelse er nødvendigt for at klare sig godt.

Desuden har jeg lagt mærke til at samfundstrends også spiller en rolle i de unges uddannelses valg f.eks. var der for nogle år siden mange populære boligprogrammer, hvilket gjorde at mange unge gerne ville være ejendomsmæglere.

Hvad gør IBC Kolding for at afhjælpe den negative sociale arv?

Vi har et form for sikkerhedsnet i form af vores studievejledere som går ind og vejleder den unge og jeg ved at vejlederne ofte har stor fokus på de unge som enten ikke ved hvad de vil og de unge som netop har en svag social arv og derved har svært ved at få hjælp hjemmefra.

Vi har også vores lektiecafe som jo er beregnet til at de unge kan få hjælp til lektierne på den måde rammer vi jo også de unge som ikke kan få hjælp hjemmefra, de har derved muligheden for at få hjælp i lektie caféen.

Vi har også en mentor ordning i samarbejde med Kolding kommune, hvor den unge kan blive indstillet til at få hjælp af en voksen mentor dog er denne ordning ikke særlig meget brugt.

Vi forsøger også at få klasserne til at fungere uanset hvilken baggrund eleverne måtte have, vores nyeste tiltag er et projekt vi kalder projekt netværk hvor 2-3 elever arbejder sammen i grupper i 3 ugers varighed og derefter skiftes der til nye gruppe og på den måde opretter man et bedre socialt fællesskab og forhindre dermed både ensomhed som er hoved fokuset ved projektet men man giver samtidig eleverne et bedre netværk til at få hjælp.

Er det lærende eller studievejlederne der har ansvaret for at nedbryde den negative sociale arv ?

Det er helt klart vejlederne, det er dem der er ansat til at få de unge til at fungere og vejlede dem under hele forløbet så det er også dem der skal være opmærksomme på om der kan gøres noget for at hjælpe den enkelte elev. Lærende er ansat for at undervise selvom mange af dem måske indirekte bidrager ved at være rollemodeller.

Hvad gør IBC Kolding for at motivere eleverne til at gennemføre uddannelsen og videre uddanne sig?

Som sagt er lærende en slags rollemodeller til at få de unge til at videreuddanne sig, men det er i sidste ende studievalgs opgave at få dem videre. En de største indsatser vi gør, er at forsøge at få eleverne til at tage på brobygning og på den måde inspirere dem til at læse videre.

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Men ifølge diverse politiske bekendtgørelser er IBC jo en studieforberegende uddannelse og derved har IBC også et ansvar for at motivere eleverne til at videreudanne sig.

Hvad gør IBC Kolding for at hæve ambitionsniveauet hos eleverne?

Det er ikke fordi vi har det helt store fokus på dette område, den primære faktor ligger i dialogen med lærerne.

Dog er der over på HG et stort fokus på at få eleverne til at tro på sig selv og få styrket deres selvtillid, derved mener jeg også at HGérne har et lavere ambitions niveau.

Har IBC Kolding nogle mål/ambitioner om hvor mange procent der fra en dimitterende årgang der skal tage en videregående uddannelse?

Vi har ikke nogle konkrete mål på IBC og vi er heller ikke pålagt nogle politiske krav, dog ser vi jo helst at så mange som muligt tager en videregående uddannelse, og jeg ved også at der er nogle generelle politiske mål om at 30-40% skal læse videre.

Jeg har også set undersøgelser på at HHX elever kommer hurtigere i gang med en videregående uddannelse end f.eks. STX elever og jeg tror dette har noget at gøre med at HHX eleverne er mere målrettede fordi de allerede inden studiestarten har truffet en slags valg om hvad de vil eller værtfald ikke vil.

Syntes du at de unges faglige kompetencer er tilfredsstillende når i "overtager" dem efter folkeskolen?

Både og.. der er rigtig mange der ikke har lært at sidde stille, desuden er der en meget dårlig skriftlighed især rent dansk fagligt, det virker som om at den mundtlige del har været overprioriteret, dog vil jeg sige at der er en stigende god tendens i skriftligheden her de seneste år, og jeg mener også at skriftligheden er et vigtigt punkt for at komme godt i gang med uddannelse i dag. det største problem i dag er måske umodenhed men jeg syntes at i forhold til mål og ambitioner er det godt at se at der allerede fra 6 klasse begyndes på at lave uddannelsesplaner og lignende

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

Hvorfor har i valgt at lave en innovationslinje ?

Fordi studieretningsgymnasiet vil det og det passer til de fag og studiet på hhx og fordi det er et handelsegymnasium og der har været en stor efterspørgsel efter en innovations linje

Hvorfor er der et anderledes studiemiljø i klassen end i de andre klasser ?

Fordi lærende har været aktive i forsøget på at hjælpe klassen og fordi vi tror de nemmere bliver innovation i mere innovative lokale i forhold til de traditionelle klasse opbygninger.

Hvordan ser du innovationsklassen i forhold til nogle af de andre linjer på skolen ?

De er ikke voldsomt forskellige, men indenfor afsætning og økonomi er de bedre og de er generelt mere engagerede i de fag som vedrører innovation og de er mere innovative og jeg syntes ofte de er bedre i sociale sammenhænge det kan dog muligvis have noget at gøre med at de får flere oplevelser med skolen fx camps og projekter som er udenfor skolen.

Bilag 4 – lydfil beskrivelse

Lydfiler

Der er tre interview med lærerne fra Kolding og Varde, og derudover har vi refereret til interviews med Klara, Magnus, Niels, Robert. Der er også en lang række andre interviews på cd'en, men det er kun nogle interviews vi har analyseret ud fra, og det er helheds indtrykket der har givet os analyse delen.

Alle elevernes navne er synonymer.

De er mærket med LF og så et tallet:

Lærer Gitte

1. Kulturel kapital 01:00 til 02:00
2. Gymnasium fremmed 02:11 til 03:21
3. Vejledning og ambitioner 04:17 til 05:47
4. Reproduktion 0833 til 0856
5. Om Emily 0930 til 10:33
6. Om Magnus 1034 til 1120

Lærer Charlotte

7. Klasse lokalet og elev type:00:35 til 01:49
8. Selv justits og de stærke fagligt stærke elever 02:06 til 02:50
9. Gruppe opbygningen og ansvar 02:49 til 03: 11
10. Enighed om ambitioner 03:17 03:40

Jacob Sørensen
Kenneth Kristensen
Pernille Wissing
Stinna Pinstrup

Sociologi og kulturanalyse
1. Semesterprojekt, gruppe 10
Socialarvs påvirkning af ambitioner
og faglige kompetencer

19/12/13

11. Klassen er bedre forberedt, men Charlotte anerkender nogen kan bukke under.03:42 til 04:10
12. Rest gruppen og gruppe arbejde 04:12 - 04:55
13. Iværksættere og afspejling 05:01 til 05:09
14. Strukturen og karakterer: 05:12 til 05:59
15. Fokus på ambitioner 06:00 til 06:27
16. Hvor social arv kan ses 06:49 til 08:16
17. Social arv og ambitioner: 08:18 til 08:56
18. Fagene og det at læse videre : 11:07 til 12:10

Magnus

19. Klasse kultur 0054 til 0125
20. Gruppe og klasse struktur 13.43 til 1453
21. Jante lov og anerkendelse lov 1750 til 1848

Niels

22. Til vilje til uddannelse 0650 0753
23. Han passer bedre ind her 11.53 til 1228

Robert

24. Splittet klasse 0410 til 0602
25. Respekt for klasselærer 0928 til 0944

Klara

26. Mangler sammen hold 01.12 til 01.55
27. Ambitioner 0905 - 0920
28. Høre fejl 1305 til 1419
29. Manglende ambitioner i varde 1700-1819

Lærer Nikolaj

30. Rotation hvor man sidder ? 00:19 til 0103
31. Social opdeling 0139 til 03:12
32. 2. års træthed 0535 til 05,55
33. Er ikke faglig dygtige 0559 til 0620
34. Aktive i klassen via kultur 0635 til 0659
35. Presser dårlige elever ud fra start 0754 til 0821
36. Aktive i timen er de samme 0836 til 0856
37. Autoritets karakter fra læren 1259 til 1430
38. 1730 til 1854 presse en elev ud konkrete detaljer.